

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 8 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele tolko ved, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopsi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v ureništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Re-contra!

III.

Na svojem kamniškem shodu naglašal je g. dr. Šusteršič, da je „Šuklje najneuplivnejši slovenski poslanec, da ima najmanj pomena, in da mej 34 poslanci v „Slovenski krščanski narodni zvezzi“ ni ne jednega, ki bi na njegove besede poslušal“. In kot veselo znamenje lepše narodne bodočnosti je pozdravljaj, da je „ta najnesrečnejši slovenski politikov osamljen, da tudi nima nič vpliva, in da tudi nima nič upanja, da bi do vpliva prišel“. Pač huda sodba, toda — ne ugovarjam. O vplivu in ugledu soditi je drugim ljudem, nikoli samemu sebi, in tedaj morem se tolažiti z golj s to mislio, da nazadnje dr. Šusteršič vendar le ni jedini kompetentni ocenjevalec, ter da me bode morebiti tu in tam kaka krščanska duša mileje sodila.

Ali neka stvar se vendar ne ujema popolnoma s Šusteršičevu uničevalno oceno! Ako sem namreč v istini tako poražen in pohabljen politik brez najmanje veljave, najmanjšega ugleda, čemu je potem kapitolski gromonosec dr. Šusteršič sam na katoliškem shodu skozi dolge dve uri se bavil izključno z mojo brezpomembno osebo? Po njegovi trditvi sem itak že potučen mrlji, čemu tedaj mrtvca še posebej ubijati? Tu nekaj ni v redu. Ali je generalni povelnik klerikalne armade na Kranjskem zares tako nespreten in nezmožen vojskovodja, da brezniselno sredi vročega boja svoje moči trosi in zapravlja proti slabotnemu in pobitemu pojedincu ali pa — zaničevani in zasmehovani osameli nasprotnik vendar še ni popolnem na tleh ter je še toliko pri moči, da se ga v slabotnih trenotkih boji in plaši celo — sam g. dr. Šusteršič!

Formalne pravice sicer, baviti se z mojo osebo, ako mu drago nepretrgoma celih 24 ur, seveda g. doktorju ne odrekam. Slobodno mu, ali to mu ne sme biti dovoljeno, v svojih razpravah posluževati se sredstev, kakor jih je v Kamniku rabil proti meni. V lice namreč povem juristu in vzor-katoličanu dru. Šusteršiču, da je v svojem govoru na mnogih krajih vedoma neresnico

govoril o moji osebi, ter da je vedoma zavratno zavijal moje besede, vse to z namenom, da bi svoje kmetsko občinstvo, katero ni poznalo niti mojega novomeškega govora niti moje osebe, mogel proti meni ogorčiti in podkuriti. Dekalog veleva: „Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega“, — evo dokazov, kako se pobožni doktor dejansko ravna po tej božji zapovedi!

V svojem novomeškem govoru, katerega sem dal natisniti in razposlati v tisoč izvodih, stoj je črno na belem doslovne moje besede, da je peta kurija na Slovenskem poslala same duhovnike v državni zbor. In kako jih je zavil gosp. doktor? Besede „na Slovenskem“ je izpustil, potem pa je radostno vskliknil: „Šukljejev govor v Novem mestu je pokazal tudi, kako liberalci z resnico skačejo“. (sic!) Potem pa mi podnika glupost, češ, trdil sem, da je cela peta kurija po vsem cesarstvu leta 1897. izbrala same duhovnike, pobjaja to očvidno bedastočo z oficialnim zapisnikom državnega zpora, vsled katerega je med 72 poslanci pete kurije le 11 duhovnov ter končno zmagonsosno zagrimi: „Ali je to v Šukljejevih šolskih knjigah, da je 11 toliko kot 72?“ — Vsa čast temu krščanskemu resnicoljubju!

Na drugem mestu dolži me pred svojim vernim poslušalstvom, da nasprotujem domačim zavarovalnicim, podpirajoč tute zavode, kateri mastne divedende vlečejo iz ubezne naše dežele, goljufajo pri cestah, odirajo naše ljudstvo. In to se drzne mož očitati meni, navzlic temu, da sem — kar mu je dobro znano — svoje dni v obširnem, s statističnim gradivom bogato opremljenem govoru v kranjskem deželnem zboru sam prvi zahteval osnovno domačedez obligatorne zavarovalnice, izrecno povdarjajoč, da se morajo zavarovalnine znižati ter dotični denar doma prihraniti! Popolnem pa je zamolčal to, kar sem v istini bil v tem oziru povedal svojim dolenskim volilcem. Niti z najmanjšo besedico v Novem mestu nisem bil spodbijal ustane take vzajemne zavarovalnice, dasiravno si želim javni deželni tak zavod mesto privatnega, kakor ga sedaj srujejo. Dvignil sem se marveč proti temu,

da se vodstvo novo osnovane zavarovalne banke poveri možu, vidno nesposobnemu za tak posel. Posnel sem sicer iz Šusteršičevega govora, da bode bodoči bančni ravnatelj zastonj opravil svoj posel, kajti le na naprednjake meri Šusteršičev osorni napad: „Pri zadružništvu je treba veliko nesebičnega dela, se nič ne zasuži, za tako delo je liberalca teško dobiti“. Trikratna slava heroični požrtvovalnosti dotednega funkcionarja, kateri bode tedaj, soditi po dr. Šusteršičevi tiradi, le iz gole brezmejne nesebičnosti se obremenil s težkim tem bremenom, navzlic temu sodim pa vendar še danes, da prevelika — recimo — labilnost političnega prepričanja nikar še ni nadomestilo strokovnemu usposobljenju!

Torej dr. Šusteršič predbacival mi je, vedoma po krivem, nasprotstvo proti domačemu zavarovalnemu zavodu, — mari ni to evidentni prelom osme božje zapovedi? —

Gospod dr. je govoril v Kamniku pred mešanim občinstvom, v katerem je neki bil mnogobrojno zastopan tudi ženski spol. Računati mu je bilo s krepkimi živci nežnih svojih poslušalk, katere so gotovo prepotrebne krepkima učinkov, in tedaj naslikal me je drastično tako le: „Vidim starega fosilnega liberalca, kako se mu hlače tresejo...!“ Kako malo mikavna, odurna podoba Šusteršičevim čestilkam, kak utemeljen povod realističnemu njihovemu ogorčenju! In vendar mora gospod doktor prav dobro znati, da že dolga leta sem smatram liberalizem za sicer znamenito in zasluzno, kljubu temu pa že preperelo zgodovinsko prikazen, katera po moji subjektivni sodbi danes nima več pravice do obstanka. Naprednjak sem, liberalac nisem, da še več: smelo trdim, in da bi bil g. dr. Šusteršič teoretično vsaj nekoliko bolj izobražen, dokažem mu celo, da v njem samem navzlic vsemu klerikalnemu rogoviljenju tiči več starega liberalca nego v meni. Moje osnovno načelo je: „Ohrani in razvijaj, kar smo dobrega sprejeli od svojih prednikov, ono pa, kar si je preživel, nadomesti z novim, časuprimerin!“

lice. A nakrat je zalesketalo po vsem velikem mestu na oknih evropskih in turških domov na milijone sveč.

Napotil sem se ob dolgem Appelovem keju ob šumeči, narastli Miljački, čez katero vodi v mesto 8 mostov. Kako krasen pogled! Vsi ti mostovi zažareli so in se lesketali v najraznovrstnejših barvah. Na njih bile so postavljene cele stavbe, najraznovrstnejši liki: oboki, drevesa, zastave — vse tvorjeno od tisočev lučic; a v sredi vsake take krasne kombinacije žarele so črke začetnice našega vladarja v raznih barvah, odsevale in srebrile valove Miljačke ter razsvetljevale vso veliko razdaljo od enega mostu do drugega ter okolico ob Appelovem keju daleč na okolu. Zdelo se ti je, kakor da je nastal v mestu velikanski požar, in da hoče zgoreti vsa bosanska stolica ... Najlepši, najveličastnejši in najčarobnejši pogled pa je bil gori v brezove nad mestom ob obeh straneh; visoko gori v brdu gorele so cele stavbe, cele palache po 20 do 30 m dolge in še več široke, sestavljene iz nebroja raznobojnih lučic, stebri z oboki in okni, na slemenu vsake take ognjene stavbe velikanske črke F. J. I. z letnicama in na vrhu s cesarsko krono. Prav gori ob vrhu Kope, odrastka viso-

kega Trebevića, pa je bilo celo pobočje, 90 m v dolžini in 60 m v višino, prepreženo od zelenih in rudečih lučic, ki so tvorile daleč na okolu vidne početnice cerkevega imena.

Bosanski narod pa je gledal ta krasni prizor kakor začaran in zamaknjen v Muhamedova nebesa ter si mislil, da i tam ne more biti lepše in čarobnejše ... Bil sem pred 2 letoma na Dunaju, ko se je slavila vladarjeva 50letnica vladanja, a reči moram, da je bila letošnja priredba v Sarajevu veličastnejša in impozantnejša.

Nakrat se začuje godba tam doli na koncu mesta od deželnovladnega poslopja. Na tisoče lampionov je migljalo v velikanski kači ob Appelovem keju valeče se množice v smeri proti krasnemu magistratnemu poslopju na drugem koncu mesta. Vsa sarajevska društva korakala so v dolgi, nedogledni vrsti z lampijoni, in kar konec ni hotelo biti te dolge, dolge kače. Lahko si misliš, kako je moral biti sprevod dolg, ako sta dve godbi lahko zajedno igrali v razdalji, ne da bi bili jedna drugo motili. Ljudstvo pa je navdušeno gledalo to impozantno ognjeno „zmijo“, a kakor začarano gledalo v bajne like in ognjene stavbe gori ob brezovih ...

To moje mišljenje ni bila nobena skrivnost kamniškemu govorniku, in če je neglede na to med svojo okolico zasmehoval in grdl moj „liberalizem“, spada tudi to postopanje njegovo v ono moralno polegavje, o kojem se danes že njim razgovarjam.

Pa ni bilo dovolj tega! Preziram celo vrsto drugih neresnic, preziram očividno pačenje in zavijanje mojih besedi, kojega pa kar mrgoli v Šusteršičevem govoru, le jedne stvari se še mimogrede dotaknem. Burna veselost zavladala je med kamniškimi skupščinarji, ko je preroč ljubljanski dovtepi koval iz te okolnosti, ker danes drugače mislim o verskih zadevah, nego sem mislil preje v mlajših svojih letih. Javnemu zasmehovanju razpostavljal me je radi tega brumni mož, pač najsijajnejši dokaz one blažilne sile, s kojo navdaja krščanska ljubezen plemenito njegovo dušo!

In isti g. Šusteršič, potem ko me je skozi dve uri insultiral in smeščil hotel, vabi me koncem svojega govorja, naj se udeležim bodočega katoliškega shoda v Ljubljani. Obžalujem, a ne morem odzvati se takoj ujudnemu povabilu, in takoj mu povem, zakaj ne.

V prejšnjih letih odklanjal bi povabilo na katoliški shod iz načelnih nalogibov. Danes tega ne morem več storiti.

Kajti ne zanikam niti ne sramujem se tega, da se je tekom zadnjih let v meni vršil notranji prevrat. Kar sem bil izgubil v zgodnji svoji mladosti, zopet sem našel v kasni moški dobi. Po svojem prepričanju — in soditi o tem je le moji lastni vesti, drugega sodnika odločno odklanjam — prištevam se zopet ogromnemu krogu vernih katoličanov, spolujujem cerkvene zapovedi in verske dolžnosti. Ta metarmofiza vršila se je zgolj notranjim potom, nanjo niso niti najmanj uplavili vnanji razlogi. Ničesar ne zahtevam od nikogar, najmanj od privržencev Vaše stranke, g. doktor! Ne hrepenim po visokih službah, in kar se tiče politične karijere, teži me včasih ono, oni državnozborski

LISTEK.

Pismo iz Bosne.

Sarajevo, 18. avgusta 1900.

Pomembni dan cesarjeve sedemdesetletnice sem preživel v stolici pred 22 leti okupirane Bosne. Na predvečer se je izpremenilo krasno Sarajevo v kraljestvo bajk ter v morje lučij. Ni mi žal, da nisem prebil tega večera morda na Dunaju, o česar velikih pripravah za to svečanost sem čital po časopisih. Tega užitka in utisa, ki sem ga imel tu doli v pol turškem pol modernem mestu, bi mi ne mogel podati Dunaj. Morebiti je med drugim bilo tudi to vzrok, da se ni že pred slavnostjo razbobilno o bodoči slovesnosti, in da je vrlji Huršid effendi, ki je vodil vse priprave, deloval vse bolj tajno ...

Komaj se je storil mrak, začelo se je užigati sto in sto lučij. S stotero minartov visoko gori ob vitkih, ponosnih stolpih sarajevskih džamij zamigljalo je nešteto lučij ter zažarel v krasni razsvetljavi, kakor vselej tedaj, kadar slavé Mohomedanci kakega svojega svetca. Ze ta prizor sam ob takih prilikah daje mestu čarobno

Jaz pa sem stal na nasprotnem bregu Miljačke nasproti Appelovemu keju ter gledal od daleč ves ta čarobni prizor. In vstačalo mi je v duši sto in sto mislij, slik se je vrstila za sliko ... od leta 1878, ko je prvič zavihrala tam gori z nekdanje turške trdnjave, ki je bila danes vognu, do današnje dobe in še dalje v bodočnost slovanske Bosne in Hercegovine. A vse to moje razmišlanje zaključila je najkrasnejša slika bodočnosti „Bosne ponosne“, slika, ko se je razširila iz centrale z mogočnostjo in hitrostjo naraslega veletoka prava kultura i do skrajne koče zdaj še v temi in nezadovoljstvi tavajočega bosanskega naroda, ki že od pamtevka posedovalo staro historično zemljo slovansko, velik del nekdanjega velikega hrvatskega kraljestva, zemljo, na kateri se je kronal pred skoro 1000 leti prvi hrvatski kralj veliki Tomislav ...

In stal sem tu na bregu Miljačke v sredi slavlja avstrijske države, kateri je izročena sedaj usoda te lepe Bosne, in ki je sedaj nositeljica kulture in avstrijske ideje v okupiranih deželah. Vedno in vedno se mi je usiljevalo vprašanje: ali v resnicu zasluži Avstrija in nje simpatični vladar tako slavlje, ki je začaralo celo mesto in obdajajoče je hribovje v deželu pravljic,

520 h

mandat, kojega mi je poverilo častno zavzemanje dolenjskih mestnih volilcev. Torej me odvračajo od katoliškega shoda drugi pomisliki, in jednega Vam budem objavil.

Ta razlog je — ne čudite se, prečastiti g. doktor, odkritim mojim besedam naravnost esthetične narave. In kako to?

Glejte, povsem sem uverjen, da se bode na katoliškem shodu zbrala velika množica istinito versko navdahnjenih mož. Tudi izmed posvetnega razumništva jih ne boste pogrešali, toda mnogo jih tudi pride takih, kateri pod versko idejo iščejo zgolj svojo umazano samopasnost in nizke svoje lastne koristi. In naravno je, da se bodo baš taki gospodje urivali med prve vrste. Kar se pa tiče Vas, velecenjeni g. doktor, silila Vas bode že prirejana Vam impulzivna narava, da boste vedno stali na odru. Prvo ulogo imeli boste Vi, priznani strankarski vodja. Ali Vaša igra mi ne ugaja, slabim igralcem Vas smatram, v politični komediji ste Vi zame to, kar nemški gledališki jargon označuje z besedo „Coulissenreisser“. Puhli, vtoplodenje pathos, prisiljen dobitip, nič naravnega, vse narejeno in slabo ponarejeno! Moj estetični okus pa je že nekoliko razvajen, in ker ga nečem žaliti s takim prizorom, meže iz tega razloga ne bode videti, med Vašimi ljubljanskimi občevalci!

S to odkrito izjavo definitivno sklepam svojo polemiko z Vami, g. doktor. Natin razgovor je itak precej obširen, in skoraj se mi vidi, da sem se predolgo bavil z čestito Vašo osebo, ter da je skrajni čas, da svoje, snažnosti vajene roke umijem po tem dokaj umazanem opravil!

V Novem mestu, 24. avgusta 1900.

Fr. Šuklje.

Cerkev Matere božje v Mariboru, nje zidanje in blagosloviljenje.

S Sp. Štajerja, 24. avgusta.

Frančiškani v Mariboru so si zgradili imponantno samostansko palačo in tik nje krasno cerkev v romanskem slogu, posvečeno „Materi usmiljenja“, tako namreč imenujejo staro sliko Matere božje, ki je bila v glavnem oltarju stare cerkve in je tudi v glavnem oltarju novosezidane. Zidali so oo. frančiškani najprej samostansko poslopje, potem še cerkev. Vsa velikanska stavba z notranjo opravo cerkev bo stala nad jeden milijon kron.

Od kod pa imajo oo. frančiškani ogromni fond za svoje v resnici velikansko podjetje? Dal ga je slovenski, ves slovenski narod. Sedanji, občudovanja vredni gvardian o. Karlist Heric je osnoval „stavbeno društvo“, katero je razprostrto po vsej Sloveniji, od Spielfelda do Adrije, od Žiljske doline na Koroskem do Ogrske planjave. Ud tega društva je skoraj vsak Slovenec: gospodje in gospodarji in gospodinje, rokodelci, težaki, in hlapci, dekle, pastirji, pastarice, celo občinski ubožci, berači in

slavlje, kakoršnega razun Dunaja ni imelo nobeno drugo avstrijsko mesto?

Vsaka stvar ima svojo solnčnato in senčnato stran, in tako jo ima tudi naša evropska kultura, ima jo tudi orientalska, ima jo naša in turška morala. Da pa je naša zapadno evropska kultura dosti ugodnejša v prospeku višje naobrazbe, tega ni treba dokazovati. To kulturo treba širiti v Bosni in Hercegovini. Kar je storila in še stori avstrijska vlada, ki je v 20. letih pol Bosne in Hercegovine že izpremenila v sraj na zunaj s tehničnimi deli v pol evropsko, avstrijsko provincijo, v prospeku zgodne kulture, je v resnici velikansko delo. Da so si pri tem zaslužili posamezniki lepe denarce, tudi to je istina.

Avstrija je napravila mir in red v deželi, je sezidala in še zida osnovne narodne šole, gradi ceste in železnice, regulira lastninske razmere, kolikor je mogoče, in podpira vse, kar zamore pospeševati duševno kulturo med ljudstvom, na pr. časopise, zlasti pa beletristično. Da bi pri tem bilo želeti še marsikaj drugače, recimo način, kako se to izvaja, to je gola resnica.

A kaj pravi ljudstvo? Dosti je še tega ljudstva, srbskega in mohamedanskega, ki z nezaupanjem in le po strani

beračice so člani tega društva in so donali ter še donašajo — vsak po svojih dohodkih in zasluzku — redne doneske za stavbeni fond. Poleg tega so še oo. frančiškani posebej nabirali darila za monumentalno stavbo med Slovenci. Tudi med Nemci v Mariboru so bili poskusili svojo srečo z nabiranjem, pa uspeh njihovega truda je bil le majhen, neznaten. Znano je, da je odličen meščan — Nemec (nekateri trdijo, da je bil to mestni župan sam) frančiškanskega nabiratelja za cerkev, o. L., grdo oštel in ga spodil čez prag, dal pa ni ne vinjava. Da bi bili mestni zastop mariborski, okrajni zastop in druge korporacije, ki so v rokah Nemcov, kaj dali za cerkev, o tem sploh misliti ni, še prosi se niso upali frančiškani darov pri teh korporacijah. Taka je mariborskih Nemcov darežljivost za cerkvene reči, in vendar je nova cerkev kras vsemu mestu in slovenski romari nosijo denar v Maribor.

Slednji so množili in višali frančiškani stavbni fond z legati, ki so jih dalovali in zapuščali pobožni Slovenci. Med temi dokaj izdatnimi doneski se pa baje nahajajo tudi takšni, ki so jih oo. frančiškani po zvijači na škodo drugih v svoje roke dobili. Pa bodi si kakor hoče, eno je nevrgljiva resnica: cerkev Matere božje z velikim samostanskim poslopjem v Mariboru se je sezidala in opravila z denarjem ne ravno preveč premožnega slovenskega ljudstva cele Slovenije. Slovenci imajo torej prvo pravico do te cerkve, ona je njih lastnina!

In glejte, o tej cerkvi, katera je župnijska cerkev za slovensko okolico mariborsko in slovenska romarska cerkev, se kaj grdo šopiri nemškutaria in naš škop vam je pri tem že „obernemškutar“. Evo dokaze za to. Ko so polagali novi cerkvi temeljni kamen, je imel naš škop nemško propoved; ko so ulagali zaključni kamen, je govoril naš škop po nemški; ko je predzadnjo soboto škop cerkev blagoslovil, je imel po končanem blagosloviljenju več ko eno uro trajajočo propoved zopet v nemškem jeziku, le proti koncu je sprengovil nekaj slovenskih besed, cerkev pa je bila natlačena slovenskih romarjev z Goric, Medmurja in od drugih krajev; le-ti so tožili: „Tako daleč smo prišli pa, še razumeli nismo, kaj so škop govorili“.

Vspored za svečanost blagosloviljenja nove cerkve so dali oo. frančiškani načnisi ter ga prilepiti na cerkvena vrata, seveda je bil vspored v nemškem jeziku na prvem, oni v slovenskem na drugem mestu.

Povodom blagosloviljenja so priredili oo. frančiškani veliko pojedino, in kaj mislite komu? Nemški gospodi mariborski, za prve romarje v novi cerkvi pa niso imeli ne grižjeja kruha ne kapljice vina, čeravno so podedovali za nekim upokojenim nčiteljem velik vinograd s polno kletjo izvrstne starine. Slovenec je dober le da prinaša, čast pa se skazuje Nemcem in prednost se daje v novi cerkvi nemščini, poleg katere je slovenščina pasterka in pepelčica. Zapomni si to, pobožni in dare-

gleda vse to moderniziranje. Tak bosanski „boksar“, kakor je to na pr. pristaš „staroturške“ stranke, naravnost noče šol. Pri sovražnosti do šol, ki izvirajo večinoma iz verskega fanatizma, pa je res težko delati v zadovoljstvu vseh, kar se tiče duševne kulture. Vendar pa se že svita. Mladoturška stranka, kateri stojijo odlični in izobraženi Mohamedanci na čelu, in ki se prišteva odločnim Hrvatom, dela z vso silo v prospeku duševne povzdigne med svojimi ožimi rojaki.

A kako to, da se čujejo glasovi, da se med ljudstvom širi vedno bolj beda in siromaštvo vzliz velikanskemu prirodnemu bogastvu „zlatne“ Bosne?

Da ljudstvo ne zna obdelovati polja, to mora vsakdo priznati. A kaj je storila v tem oziru Avstrija? Pred vsem je urenila razmere med turškim „aga“ in med kmetom, da ga „aga“ ne more preveč izkoriscati.

Turški „aga“ se ne briga za delo. Pojde po 20 časic kave na dan ter puši v brezdelju cigarete, sedeč po svojem načinu. Jé malo, piše pa celo malo. Ubogi Srb pa mu dela na deželi ter mu daje tretjino, a pri tem ne zna racionalno in s potrebno eneržijo obdelovati polja. Velikanski kosci najrodotvitnejše zemlje leže neobdelani, kjer

živi narod slovenski, nabiranja za novo cerkev še dolgo ne bo konec.

Konečno še svetujemo kanoniku dr. Pajeku, ki je že dolgo škofov spiritus agens, naj napiše zgodovino zgradbe samostanskega poslopja in nove cerkve matere božje v Mariboru ter popiše slavnost cerkvenega blagosloviljenja — seveda v nemškem jeziku —; naj posveti delo knezoškofu in naj si sprosi od njega dovoljenje za natisek. K tem „essay u“ II naj nam pove gospod kanonik, koliko so krotki miroljubni in Slovencem vseskozi pravični mariborski Nemci darovali za novo cerkev in nam naj poda svečanostno nemško propoved škofov ob prilikli blagosloviljenja imenovane cerkve, knjižici na čelo pa naj postavi podobo dolgaga omizja velike pojedine pri frančiškanih.

W Ljubljani, 25. avgusta.

Cesarjeva zahvala.

Ministrskima predsednikoma dru. pl. Koerberju in pl. Szellu je pisal cesar pismi, v katerih sporoča svojim narodom svojo „najgorkejšo in najprisrnejšo zahvalo“, ki se naj naznani tudi „najoddaljenejši koči“ za „mnogobrojne čestitke in prenoge lojalne izjave raznih vrst“. Cesar piše: „Vsi moji narodi naj vedo, da sem njihovi sreči posvetil svoje življenje, da se čutim srečnega, da morem pospeševati njihov blagor, da smatrjam lojalnost, patriotizem in medsebojno zaupanje za najtrdnejše opore, na katerih sloni bodočnost domovine. Bog Vsegamogočni blagoslovi in ščiti zvezo, ki oklepa Mene in Moje narode!“

Zoper anarhiste.

Umor italijanskega kralja in preiskava, ki je dognaš, da imajo anarhisti vsega sveta skupno organizacijo, sta provzročila, da so se začele velevlasti zopet živahnejše zanimati za anarhizem. Tekom bodočih mesecov se bo vršila konferanca, ali pa se bo vršilo dogovarjanje od kabineta do kabimenta glede načina, kako bi se strožje nadzirali anarhisti. Anglija je pri vsej akciji glavna zavira, vendar vlade upajo sedaj nekaj več, ker je Salisbury v svojem govoru na italijanskega umorjenega kralja nagašal, da treba ostrejših zakonov in zanesljivejših sredstev proti anarhizmu. Ko je bila umorjena naša cesarica, se je vršila proti anarhistom konferanca v Rimu. Kakor se kaže, ni doseglia konferanca nobenega uspeha. Kje se bo vršila sedaj, ni znano, a teško je verjeti, da bi imela kaj več sadu. Sicer pa treba premeniti predvsem socialne in politične razmere, potem bo anarhizem prenehal sam.

Vojna na Kitajskem.

V Pekinu še ni miru. Kitajci branijo z uspehom cesarsko mesto, in dasi so zavzeli Američani dne 15. t. m. petro vrat, so se mednarodni voji končno umaknili, ter so baje generali sklenili, da cesarskih palač ne bodo zasedli, ako jim tega ne ukažejo vlade. Dvor je zapustil Pekin dne 21. t. m. in spremjal ga je baje general Tung s 7000 možmi. Cesar pa je baje ostal v Pekinu v svoji palači. Drugi viri poročajo, da so cesarico vdovo in princa Tuana ujeli Japonci. Gotovega ne ve nične.

se pasejo suhe „buše“; lepo meso pitane govedi pa se mora pošiljati iz Broda, iz Slavonije. Samo par tisoč kranjskih kmetov, trebalo bi, in izpremenili bi to lepo Bosno v pravi Banat.

Z novimi razmerami po okupaciji se je tudi v stanju tega skromnega ljustva mnogo izpremenilo, žal na slabo stran. Marsikateri Bošnjak, živeč prej ob kavi, cigaretah in bornem jelu, je začel trošiti za razne evropske „potrebe“, kakor je žganje in druge take velekoristne evropske „potrebchine“. A kdor troši, mora delati, a tega Bošnjak ne more in ne zna. To je eden izmed momentov, ki provzročajo gospodarsko propadanje, a da je pri tem upoštevati še druge.

Take misli so mi prihajale na um, ko sem stal ob bregu Miljačke ter zrl to bujno ljudstvo, navdušeno slaveče vladarjevo sedemdesetletnico. Neprijetno pa me je dirnilo, ko sem videl z raznih poslopji, zlasti pa z javnih, toliko madjarskih stav, kakor da je Bosna že združena z Ogrsko, kateri na ljubo je že marsikaka lepa ideja vsled vpliva „plemenitih“ in velikih mož tu doli Bosni padla v vodo, — in nekaj takega se o bodoči aneksiji Bosne in Hercegovine že slutti.

Jos. C. Oblak.

Generali so baje sklenili, da izročo upravo Pekina vojaškemu odboru, v katerem bodo zastopane zavezne vlasti. Poroča se, da je tekom dveh mesecov med obleganjem poslanistev padlo 75 mož, med temi 8 Rusov. Ranjenih je bilo 120 mož, med temi 115 Rusov. Ruski general v Pekinu je baje izjavil, da je Rusija Kitajski napovedala vojno, in da ni med vladama nobene zvezne več. Pred Tientsinom se je zopet prijavilo mnogo Kitajcev, ki stoje v dveh taboriščih. Čete mednarodnih vojev jih bodo zgrabile. Dne 19. t. m. so konjeniki Japoncev in Američanov 14krat pognali v beg Kitajce. Drugih poročil ni.

Buri in Angleži.

Deputacija Burov je dospela v Peterburg, kjer je bila sijajno sprejeta. Na kolo dvoru jo je čakalo neštevilo občinstva, ki je klicalo hrupno pozdrave. Dame so sipale nanje in po poti, kjer so šli, in koder so se vozili, cvetlice in šopke. Kakor bi došel najprijubljenejši vladar, tako je bilo navdušeno mnogobrojno občinstvo. Toda vlada je časopisu prepovedala karkoli poročati o tem sprejemu, zato ruski listi niso prinesli nobenih novic. Deputacija je šla k vodji zunanjega ministra, grofu Lambsdorffu, ki pa je povedal, da politični položaj ne dopušča vmešavati se v vojno proti Angliji. Tako se ponavljajo povsod isti prizori: narod sprejema Bure navdušeno ter jim izkazuje največje svoje simpatije, vlade pa so nepristopne ter se radi Anglije ne upajo posredovati. In tako se vojna nadaljuje. Ali Buri še niso obupali. Zadnja poročila javljajo kar celo vrsto bitk in prask. Roberts je brzjavil 22. t. m., da je Buller marširal v Vanwyksiel, 15 milj južno Belfasta, ter izgubil 20 mož. Da so mu jih ubili Buri, tega Roberts ne pove. Baden-Powell je imel 21. t. m. ves dan in boj z Groblerjem. Buri so premagali rhodesijski polk. Padel je tudi polkovnik Spreckley. Buri so se končno umaknili ter jih baje preganjata Plumer in Hickman. Roberts si v svojem obupu že ne zna pomagati z drugim kot z lažjo. Poročal je namreč, da je Dewet izprevidel, da ne more dalje proti vzhodu, ter da se zategadelj preko Magaliesberga врача zopet v Oranje. Toda vrnili se bo pod čisto drugimi razmerami — poroča Roberts —; ko je zapustil Bethlehem, je imel 2000 mož in 6—8 topov. Razen tega je pustil Prinsloa s 5—6000 možmi, ki so sedaj večno na potu v sužnost na Ceylou. Večina topov je zakopana. Dewetovo osebno spremstvo — pravi Roberts — šteje komaj 300 mož. Oddelek Burov je severno in južno Newcastle most in železniško progo razdržal. Tudi Carrington je imel bližu Ottoshoopa z Buri prasko. Tako je guerilla-vojska na raznih koncih in krajih v polnem cvetu, in Angleži imajo sila opravka.

Dopisi.

Izpod Nanosa, dne 20. avgusta. Kdor se prvikrat na železnici po naši Notranjski vozi, gotovo s čudom opazuje mnogoštevilne planke na levo in desno ob železnicu. Misli si: „to je gotovo pravcasta zaplankana dežela!“ Da pa temu ni tako, ter da se ne bode mislili, da smo pod Nano som zaplankani, ker toliko časa ni nobenega poročila od nas, zato sem se namenil spregovoriti par besed. Dobro leto je od tega, odkar je prišel k nam novi župnik g. A. Žgur. Dasi ni bilo slišati veliko dobrega o njem, vendar smo se veselili njegovega prihoda, ker prejšnji župnik ni bil posebno priljubljen. Toda kmalu je pokazal le-ta svojo barvo, tako da zdaj vsi srčno želimo, da bi prej ko prej izginil tja, ker poper raste. Ni se še dobro ustanovil, že je dal napraviti načrte, za novo cerkev, katera bude stala ogromnega denarja. In kdo naj istega plača? „Ubogi kmet!“ Ako pomislimo, da je cerkev toliko in popolnoma svojemu namenu zadostovala, ter ako upoštevamo okolnost, da se bode fara sčasoma razkosala, potem res ne vemo, čemu treba naprave nove cerkve in tisočake preč metati. Prestavil bode tudi kosti naših prednikov, občutile delavnost vrlega župnika. Popravil je tudi farovž, vrt in naredil neko nepotrebnega kapelico tik cerkvi, katera stane veliko denarja, katerega je dal zaslužiti tujemu zid. mojstru, domačine pa preziral. Dasiravno ni še bilo konkurenčne obravnavne, napravlja že kamenje

Dalje v prilogi.

za novo cerkev. Kupil je tudi čez tisoč centov apna, katerega so seveda zopet tujci vozili, in imeli masten zasluzek. Ko pa je trebalo apno gasiti, takrat smo domačini dobri. Ukažal je gosp. župnik na leci, da morajo priti v nedeljo popoldan vsi apno gasit, in potem narekoval medtedensko raboto. Vprašamo Vas, gosp. župnik: „kdo Vam je dal pravico, kupiti apno, in ubozega kmata, ki še svojega dela ne more izmoči, siliti na raboto, in še v nedeljah se ne bode smel odpočiti, temuč Vam tlako delati.“ Vidite, g. urednik, tako se nam godi! Vprašali boste gotovo, ali nimamo nobenega moža, kateri bi temu ugovarjal? Seveda jih imamo in še prav izvrstne može, ali mlačnosti je preveč, kadar treba ugovarjati, takrat navadno molčijo. O, Hinko, Hinko Kavčič, kje si? Da, kako Te Podnanoščani pogrešamo! Toda pustimo izdihovanje, ker le delo pokaže moža. Možje podnanoški, pokažite se, ter jasno in odločeno povejmo župniku, da hočemo, da sluša naš glas in uvažuje naše mnenje. Ne pustimo, da bi izsesal že itak revnega kmeta do zadnjega. Mi smo zato tukaj, da obvarujemo kmeta in sebe velikanskih izdatkov, ker kmet si ne more in ne zna sam pomagati! Ako si pa hoče g. župnik zidati katedralo, prosto mu, a naj si jo zida s svojim lahko prisluženim denarjem. Pokažimo svetu, da naše glave vendar niso tako zaplankane, ter da se znamo tudi kakemu župniku po robu postaviti. Inače boste res v posmeh sosedom. Torej pogum! Toliko za danes. Podnanoščan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. avgusta.

— Čehi o dr. Šusteršiču. „Narodni Listy“ so pod zaglavjem „Gosp. Šusteršič in njegov program“ priobčili naslednji članek: „Pred tremi leti pojavit se je v dujamskem parlamentu možic, ki je hitro obrnil pozornost nase s tem, da se je v vse vtipkal in o vsem govoril in povsod razobešal svojo modrost. Vprašali smo poslance, njemu po narodnosti bliže stojec, kdo da je ta gospod. Reklo se nam je, da je to ljubljanski odvetnik g. Šusteršič, gojenec bivšega ljubljanskega škofa Missije in tačasni „civilni“ vodja slovenskih klerikalcev. Ta gospod se je odlikoval po posebni lastnosti in sicer po umetnosti, postati v nerazmerno kratkem času zopern ne samo poslancem drugih strank, nego tudi poslancem desnice, da, lastnim rojakom, kar mu je manjkalo na duhu, to je nadomeščal s prisiljeno samozavestjo in z aroganco. Toda dolgo ni ostal na Dunaju. Že po dveh letih se je odpovedal mandatu, da bi tem gorečnejše deloval na domačih tleh. V kakem smeru deluje, to je najbolje pokazal govor, ki ga je imel 19. t. m., in v katerem je polemizoval proti govoru dvornega svetnika Šukljeta. Klerikalni petelin Šusteršič se je v svojem govoru divje poganjal za uvedenje splošne volilne pravice. Drugo po njegovi sodbi danes ne more nič pomagati parlamentu in Avstriji, kakor socializiranje notranje politike. Socializem ima torej moč, da potisne v ozadje narodno vprašanje. Tako je govoril sin najzatiranejšega slovanskega naroda v tej državi, sin naroda, ki šteje 1,200,000 duš in se ima, razcepljen na pet skupin, boriti proti dvema velikima sovražnima narodoma. Takšen je bil g. Šusteršič narodni credo, a kako se je glasila njegova politična izpoved? Slovenski narod se mora kakor jeden mož zavarovati proti katerimkoli avtonomističkim eksperimentom. Glejte ga moža iz one državnozborske desnice, ki je zbrala svoje zahteve v znani državnopravni adresi, v kateri je pred vsem zahtevala dva postulata, narodno ravnnopravost in avtonomijo. A bivši člen te desnice, ki je glasoval za to adreso, kliče danes socializem, naj ubije nacionalizem, in kliče centralizem, naj ubije avtonomijo. Treba bo izvedeti, če je govoril g. Šusteršič samo v svojem imenu, ali v imenu klerikalne stranke. V tem drugem slučaju bi se ta žalostna izjava ne mogla ignorirati. Klerikalna stranka je v slovenskih zemljah dosti močna, a če bi se pridružila programu g. Šusteršiča, bi to nič družega ne pomenilo, kakor kapitulacijo pred nemško centralistično mislio.... Spominjamo se izjave slovenskih rodoljubov, ki so v dobi, ko so nemški listi najbolj napadali škofa Missijo, češ, da podpira Slovence, nam povedali, da je on hudobni demon,

slovenskega naroda, g. Šusteršič pa je nješov služabni duh“.

— Katoliški shod. Že nekaj dni vise po ljubljanskih oglih lepaki, s katerimi projiso „meščani“, kakršni so Breškar, Kregar e compagnia bella, naj bi ljubljansko prebivalstvo vzelo udeležnike katoliškega shoda pod streho. Pa prošnja pač ni našla dosti odziva. V obče vlada mnenje, da je pod Škofovim kozolcem dosti prostora za te ljudi, ki pridejo na katoliški shod, če bi ga pa tam ne bilo, se ga dobi v nekaterih krčmah, koder se lahko na mriji za groš prenoci. Sicer pa to nas ne skrbi, kje bodo dobili prenočišča tisti, ki pridejo na katoliški shod kroat. Zanima nas samo tisti dostavek na omenjenih plakanjih, ki pravi, da kadar se gost poslavljajo, se mu po kaže račun, ki ga sam poravnava. Kaj pa če se gost sploh ne posloví? Ko bi odbor za prireditev katoliškega shoda imel poštene name, bi stvar uredil tako, da bi tuji dobili pri odboru naznanila na stanovanje in bi tudi pri odboru plačali, odbor pa bi potem obračunal s strankami, ki so dale stanovanja na razpolaganje. To bi bilo pošteno. Odbor pa ne postopa tako. Tisti, ki da stanovanje, naj te dvomljive tuje sam lovi za plačilo. Še več. Odbor celo pravi, da se ne sme naprej zahtevati plačilo. No Ljubljjančanje niso tako kratke pameti, da bi se dali opehariti. Mica Kovačeva je sicer sila po božna, ali glede plačevanja dolgov je tako nezanesljiva. In ker jo Ljubljjančanje le predobro poznajo, zato ne bodo dali stanovanj, če se jim ne bodo naprej plačevalo. Kdor ni toli pošten, da bi naprej plačal, naj gre pod Škofov kozolec. — Za predvečer katoliškega shoda je naznanjena bakljada po mestu. Priznamo radi, da so klerikalci to dobro pogodili. Oni vedo prav dobro, da je bakljada v proslavo katoliškega shoda ali škofa v Ljubljani popolnoma nemogoča, da bi napredna Ljubljana take priredebe absolutno ne trpela, ter prireditelje in bakljenosce pošteno napodila. In zato so naznani, da pirede bakljado v proslavo cesarjeve sedemdesetletnice. To je seveda samo pretveza, ali, kakor rečeno, dobro pogojena. Take bakljade seveda ne bo nihče motil. Želimo, da bi klerikalci tudi za vse druge priredebe našli take pretveze. Če jih pa ne najdejo, jim resno svetujemo, naj se obnašajo previdno in prav ponizno, kakor se spodobi ljudem, ki so se Ljubljani usilili za goste, katerih nihče ne mara, in od katerih Ljubljana ne bo trpela ne najmanjše provokacije.

— Vencajzov lov na gostilničarje. V tistem umazanem listu, ki ga izdaja kurat Koblar, in cigar prvi sotrudnik je penzionirani Vencajz, so krstili gostilničarje za razbojnike. Na ves glas so oznanjali, da se tem razbojnikom ne sme nič dati zasluzka. Kar je pravih klerikalcev, se tega tudi drže, samo kadar je čas běre, tedaj se priplazijo in se prilizujejo na vse načine, da bi kaj več izberačili. Koblar-Vencajzov list je pred nekaj tedni psoval gostilničarje za razbojnike, kmalu potem pa je Vencajz razposlal med duhovščino po celi deželi tole okrožnico: „Vič-Glinec v avgustu 1900. Velečastiti gospod! Sklicujemo se na našo prejšnjo okrožnico in obžalujemo, da se je naši prešnji, naj se nam naznani iz vsake župnije zanesljivih krčmarjev, tako malo gospodov odzvalo. Zato si usojamo najljudneje ponoviti to našo prošnjo. Kakor smo že v prejšnji okrožnici omenili, je našemu podjetju organizacija nujno potrebna, to pa dosežemo le, ako nas hoče lastna stranka podpirati v našem poslovanju in organizaciji. Nadejamo se tedaj, da boste naši prešnji ustregli, se zahvaljujemo naprej za vaš trud ter beležemo z najodličnejšim spoštovanjem — Slovensko vinogradniško društvo“. Groši gostilničarje v razbojnikov torej diše načelniku kontrobantarskega vinogradniškega društva in ni dvoma, da jim bo na vse načine usiljevalo svoje slabo vino in tirolski petjet. Radovedni smo, koliko gostilničarjev bo sedlo na te limanice.

— V dvajsetem stoletju. Zgodilo se je pred nekolikimi dnevi, da je šel za botra h krstu obče spoštovani posestnik in župan France Jamnik iz Pijave gorice. V cerkev došli duhovnik ižanske župnije Franceta Jamnika ni hotel sprejeti za botra, očitajoč mu, da on ne hodi k spovedi in k obhajilu, da je pohujšivec cele župnije, da torej boter ne more biti. Da je župan France

Jamnik moder in previden človek, dokazuje to, da on ni zrohnzel valed te neprimerne netaktnosti, ne, recimo surovosti duhovnika in mu ni očital in rekel, da, ako je človek, katerega so kmetski fantje že po gnojnici valjali, sposoben zakramenta deliti, da je on, mož, ki vživa spoštovanje cele občine, in je župan, gotovo vreden, da prisostvuje kot boter pri krstu otroka. Ne, spoštovani župan tega ni storil, ampak, da se v cerkvi in vprido botre, babice in cerkovnika temu izbruhu nedostojnosti konec storil, nudil se je v to, da naj cerkovnik kot njegov namestnik bode za botra, le da se obred odpravi. Tudi ta koncil jantna misel duhovniku ni bila po volji, in je duhovnik zahteval, naj bo cerkovnik boter in ne namestnik. Modri župan je temu surovemu obnašanju duhovnika konec naredil s tem, da se je odpeljal z botro in babico k sedanjužupniku v Tomišelj, kjer se je otrok potem krstil. Mi smo navedli suhi fakt in nočemo soditi in govoriti o tem, kaj bodo storile in rekli k temu cerkvene in državne oblasti, reči pa moramo, da se čudimo potrežljivosti in mirnosti župana Jamnika, ki se ni spozabil in župnika ni insultiral. Gotovo je, da vsak človek bi ne ostal miren in posebno ne tak, ki gotovo pozna ižanskega duhovnika in ve za njegovo preteklost. Zapomnite si to, možaki in veljaki na deželi, ki imate vrh drugih sitnosti in težav tudi še te, da vas reveži in sovačani nadlegujejo, da jim bodite za krstne in birmske botre in v to trošite čas in denar. Ako se še koga vsmilite, recite mu, predno se odpravite na pot, da naj vam mati ali pa oče otroka prinese pismeno dovoljenje od župnika, da ste za ta posel sposobni. Prihranili si boste na ta način pota in stroškov, in revežem bo še huje na svetu.

— Kaj je največja nesramnost? Iz Krškega se nam pod tem zaglavjem piše: Če pogledamo v menažerijo klerikalnih prvakov, in opazujemo počenjanje tistih eksemplarov, ki se tam šopirijo, je res težko reči, kaj je največja nesramnost. Ali da se dr. Šusteršič dela narodnjaka in katoličana, ali da se razni blagoslovenci hlinijo kot ljudski prijatelji, ko ljudstvo samo molzejo in odirajo, ali kaj? To vprašanje se nam je iznova vsililo, ko smo čitali, da je penzionist Vencajz v Škocijanu nastopil na javnem shodu. Čudom smo se čudili, ko smo izvedeli, da je Vencajz na tem shodu nastopil kot zagovornik sv. zakona in oznanjal svetost zakona in zakonsko zvestobo. In ko se je začudenje poleglo, začeli smo se tako smejeti, da nas še danes vse boli. Od samega smeha nismo prišli do tega, da bi Vam bili že prej pisali. Vencajz je bil namreč nekdaj pri nas sodnik, on nam je še v živem spominu. Njegov govor o zakonski zvestobi in o svetosti zakona, ki ga je imel v Škocijanu, nam je obudil zopet spomin na njega. Ta govor nam kaže, da je Vencajz ostal oni isti, kakor je bil nekdaj pri nas, da je ostal zvest samemu sebi, in da je tistih nazorov, kakor tedaj, ko je tu v Krškem spretno in uspešno z besedo in z dejaniem zagovarjal čistost svetega zakona. Klerikalni stranki mora v resnici že voda v grlo teči, da se druži z Vencajzom, ker ta jo bo v krškem okraju gotovo rešil. Tu ga poznamo in tu ga čislajo prav tako, kakor zaslubi, in vsakdo Vam bo tu z mirno vestjo rekel, da to še nikakor ni največja nesramnost, če se upa Vencajz javno govoriti o katoliškem preprincanju in o čistosti sv. zakona.

— Iz Šmartna pri Litiji se nam piše! Dne 17. t. m. popoladan okoli 5. ure že so nekateri Šmarčani razobesili zastave v znamenje, da se bliža praznik 70letnice cesarja Franca Jožefa. Naš župan, oče „Cofek“, je sicer modra glava, pa le ni vedel, kaj pomenijo zastave, kajti pršal je soseda za to in zajedno mu rekel: Mislim, da pridejo škop! Končno mu pove neki kmet, da je jutri 70letnica našega cesarja, da je bilo v Litiji od županstva razglaseno, da se morajo vse hiše razsvetliti. Ker je oče „Cofek“ eden izmed tistih mož, ki so bolj kratke pameti, mu seveda nihče ne šteje v zlo, da ni dal ničesar razglasiti, kako naj se ta dan proslavi. Zvečer so bile vse hiše razsvetljene, razstrehe pa so vihrale zastave. Le velikanski grad našega župana „Cofka“ razsvitljen je bil s štirimi svečkami, zastave pa ni bilo nobene, kakor tudi ne pri g. podžupanu Jurmanu. Pa čemu tudi, saj niso škop prišli v Šmartno. Drugi dan, 18. avgusta, je pa tudi g. dekan

pozabil, kako slovesen praznik se obhaja. Akoravno imamo v Šmartnem štiri duhovne, vendar smo ostali brez maše.

— Župnik proti kaplanu. V četrtek dne 19. t. m. je na Raki jemal ondotni kaplan slovo. Ker je imel mož v župniji veliko prijateljev, hotela ga je spremeti večja množica, zlasti se je zbral veliko žensk. To pa je župnika Dolinarja tako silno jezilo, da je zarohnel: „Kaj pa te babe tukaj stope? Druzega niso vredne, kakor da bi palico vzel in jih nagnal.“ E, gospod župnik, kaj bi bili tako zavistni. Pomislite, da ste že plesniv dedek, za katerega se dekleta več ne zanimajo, in da niste tak značaj, ki bi si mogel pridobiti kaj prijateljev.

— Izlet „Sokola“ ljubljanskega v Vipavo, ki se je lansko leto moral odrediti, bode letos na praznik dne 9. septembra. Za ta izlet se kaže veliko zanimanje v krogu društvenikov. „Sokol“ bi se bil sicer tudi rad udeležil pevske slavnosti v Nabrežini, ki bode isti dan, a glede na to, da je bil ta izlet že lani namenjen za isti dan, ki je iz lokalnih razmer najugodnejši, ga ni mogel letos opustiti. Toleliko za zdaj v pojasnilo. Obširnejši vspored bode se pravočasno prijavil.

— Slovenska umetniška razstava živo zanima narodno občinstvo in odboru dohajajo celo iz obmejnih pokrajin mnoga vprašanja glede prireditve razstave same in glede otvoritve. Doslej je priglasilo blizu 30 členov že okoli 150 del, dasi je zadnji rok določen s 1. septembrom t. l. S tistim dnem bo začela poslovati jury, v katero so izvolili razstavljalci in razstavljalke vse one gospode, katere jim je predlagal odbor umetniškega društva. Otvoritev se bode vršila slovensko ter bo odbor na 15. septembra privedil tudi društveni občni zbor.

— Cesarjeva slika. Slučajno gredoč mimo prodajalnice g. Kolmana zagledam v izložbi sliki Nj. Veličanstva odsarja Franca Jožefa. Razsvetljava je napačna, podoba se vidi slabo, pregled se dobi s težavo, vendar svedoči prvi pogled nekaj, kar se ne nahaja v takih slučajnih izložbah. Ta slikar pa zna, ta je mojster; kako široko, s kako gotovostjo je predstavil obraz, brado in vse drugo, pa brez vsega pretiravanja, v barvi kakor v formah. Čestital sem sam pri sebi mojstru in iščem njegovega imena. Res je tudi zapisal svoje ime, M. Strnen, kop. Dunaj 1899. Ta slika je sicer le kopija, a tudi kot taka dokazuje, da je gosp. Sternen resen mojster, o katerem se bom morda še oglasil.

— Vojaške vaje v ljubljanski okolici. Danes so se pričele voje domobranske divizije tretjega kora, katerih se udeležujejo 3., 4. in 5. domobranski polk, jeden topničarski polk, dva eskadrona huzarjev in oddelek domobrantskih ulancev. Ta divizija broji 2 generala, 360 častnikov, nad 6000 mož in 580 konj. Nastanjeni so vojaki po šolah, vojašnicah in v bivši cukrarni, častniki po gostilnah in privatnih hišah, konji pa po raznih hlevih v mestu. Dne 29. avgusta odide divizija h kornim manevrom na Notranjskem in bode za prepeljavo prtljage potrebovala 60 dvouprežnih vozov in za priprego topničarjem 12 parov konj.

— Slavnostno odkritje spominske plošče dr. Kranju v Skalah pri Velenju bo dne 2. septembra. Slavnostni govor bo imel g. dr. I. Karlovšek iz Celja.

— Pobiranje oken v Celju. Celjsko barabstvo je letos zelo klavrnno. Kako lepo bi bilo, ako bi Slovenci pridobili kako slavnost. Kako bi se dalo razgrajati in koliko bi se dalo pouzmati, povrh pa bi se dobila še nagrada. Ker se je Sokolska slavnost prepovedala, se morajo celjske barabe zadowoliti s tem, da ponoči pobijajo Slovenskim okna. Policija ne zasači nobenega, čemur pa se menda nihče na svetu ne čudi.

— Ljutomer tudi že reklamujejo. V dan 8. septembra se ima vršiti v Ljutomeru Slomškova slavnost. Dasi je ogromna včina prebivalstva v tem trgu slovenske narodnosti, in dasi je vsa okolica slovenska, se vendar upa peščica ljutomerskih nemškutarjev na ves glas vpti, da je Ljutomer nemški in da ne trpe, da bi se v Ljutomeru vršila slovenska slavnost. Ti nemškutarji, ki imajo le vsled tega nekaj moži v Ljutomeru, ker je uradništvo v njihovem taboru, že kar grozē z izgredi, da bi tako izposlovali prepoved slavnosti, zakaj da bi se upali le s prstom migniti, na to še misliti ni. Treba jim pokazati

samo mokro cunjo in bežali bodo na vse strani.

— Zveza slovenskih kolesarjev bo imela letošnji občni zbor v „Nar. domu“ v Ljubljani dopoldne na dan prihodnje dirke kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“.

— Klub slov. biciklistov „Ljubljana“ priredi dne 16. septembra t. l. na tukajš nem dirkališču VI. narodno dirko, s katero bodo spojene tudi dirke posameznih klubov za prvenstvo na dirkališču za dobo 1900/1901. Natančnejši vspored dirke objavimo pozneje.

— Pevskega društva „Ljubljana“ stanek je jutri, v nedeljo, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih g. Rozmana pri „Zlati ribi“.

— Ljudska veselica prostovoljnega gasilnega društva z Viča in Glinca vršila se bode na prostornem senčnatem vrtu pri g. Traunu na Glincah. Pri sprevodu svirala bode godba.

— Za mestne uboge. Meseca maja v Ljubljani umrli vpokojeni oficijal c. kr. finančne prokurature g. Jan je zapustil za mestne uboge znesek 20 kron.

— Izpred sodišča. Pri vsklicni obravnavi, ki se je vršila te dni, je bil Ivan Goričan, o katerem smo svoj čas poročali, od obtožbe po § 468. kazenskega zakona oproščen.

— Najmlajša turistka. Kakor se nam poroča z Gorenjskega, bilo je v torek 21. t. m. zjutraj 16 turistov na Triglavu, med njimi tudi osemletna hčerka ravnatelja g. G. Pirca, gospica Stana, ki je do sedaj najmlajša posetnica našega velikana.

— Aretiran anarchist. V Gorici so aretirali bivšega natakarja Ern. Gherbina iz Padove. Ko je Gherbin pred mesecem dni dobil povabilo, naj pride na policijo, jo je popihal iz Gorice. Zdaj se je vrnil tja in bil aretovan. Poroča se, da so laška oblastva opozorila goriško policijo na tega Gherbina, ki je na sumu, da je anarchist.

— Nepošten premogarski hlapac. Neža Žlembberger, kuharica v Sv. Florjana ulicah št. 1, je opazovala že dlje časa, da jej vsakokrat, kadar prineše premogarski hlapac Ivan Gabrovšek v kuhinjo premog, zmanjka iz denarnice na mizi nekaj denarja. Vsled tega je sklenila, ga sama zasači. Ko je danes dopoldne spet prinesel premog, je šla kuharica iz kuhinje v sobo in opazovala hlapca. In res, ko je hlapac prinesel premog in ni videl kuharice v kuhinji, odprl je na mizi ležeče denarnico in vzel iz nje eno kruno in odšel. Kuharica je tekla za njim na ulico in ga prijela. Gabrovšek je tajil, da je vzel kruno, a uteči ni mogel, ker se je nabralo mnogo ljudi. Ukradeno kruno so dobili še v njegovi roki.

— Motor-voz so poskušali danes počasi pred Valvasorjevo kavarno. Lastnik motorja je rekel, da lahko motor v najhujšem diru takoj ustavi, in da bi to dokazal, spustil je motor-voz v dir, toda v hipu, ko je hotel ustaviti, ni takoj našel pravega vijaka in tako se je motor-voz z dvema gospodoma, ki sta sedela na njem, zaletel v leseno ograjo ob Ljubljanci, da je kar odskočil nazaj. Sreča je bila, da se ni ograja podrla in da ni vsa družba z motorjem vred padla v Ljubljano.

— Kolesar in prevoznik. Danes opoudne sta pri deželnem dvoru nasproti Kastnerjeve hiše skupaj trčila kolesar Alojzij Babka, knjigoveški vajenec pri Boncu in prevoznik Fran Grablovič. Babka je padel s kolesa in se je tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico. Babka je nesreča sam krije.

— Servijete ukradla je Jera Juvan, delavčeva žena, stanujoča na Viču, zasebnici Ivani pl. Kleimayerjevi v Rožnih ulicah št. 3. Vtihotapila se je v stanovanje. Pri prodaji servijet je bila zasačena in aretovana.

— S koso je napadel včeraj dopoldne Val. Gorekar na Knezovem travniku v Mestnem logu hlapca Ivana Učaka, kateri ga je posvaril, ker je bil pri delu pijan.

— Nočna čuvaja v predilnici sta se danes ponoči nekaj sprla in je eden udaril druzega z neko posodo po glavi, da mu je kožo prebil.

— Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov mestne blagajnice in mestne davkarije se dne 27., 28. in 29. avgusta t. l. za stranke ne bode uradovalo.

* Hrvatski slikar — odlikovan. Na pariški svetovni razstavi je bil te dni odlikovan gospod Vlaho Bukovac. Njegovo ime pa je navedeno med madjarskimi umetniki, ker Madjari so na razstavi sploh zatajevali hrvatski narod.

* „Petrov krajcar“. Uradno glasilo pariškega duhovništva „La Semaine religieuse de Paris“ poroča: „Vprašanje Petrovega krajcarja je postal katoliška kalamiteta. Sedaj je jako pereč. Neutajljivo dejstvo je, da so doneski Petrovega krajcarja vedno in vedno manjši. Vzroki tiče v političnih dogodkih zadnjih let. Po zadnjih vojnah so nekdaj bili gati darovi Amerike in Španije prenehali dohajati. Celotna Francija je zmanjšala svoje darove. Nobena dežela pa ne da tako malo Petrovega krajcarja kakor katoliška Avstrija. Sv. oče je na zlasti nujen način prosil škofe Nemčije, naj dosežejo, da se Petrov krajcar poveča. Sklenilo se je 4krat na leto po vseh cerkvah Nemčije pobirati“. Pariško klerikalno glasilo vidi vzroke padanja le v političnih dogodkih. No, morda ima prav, toda nekaj vzroka je tudi v tem, da se širi kultura in spoznanje faktičnih razmer tudi v onih vrstah, ki so bile doslej slepo požrtvovalne za Petrov krajcar. V Avstriji pa je vzrok tudi dejstvo, da je življenje vedno dražje.

* Kdor hoče svetnike jesti, naj se obrne do vodstva samostana sv. Adalberta (Vojteha) v Krakovem. Tam dobi slike matere božje in drugih svetnikov v obliki pisemskih znakov ter še tiskano navodilo, katero je spisal francoski duhovnik A. Mortier; prevel ga je v poljščino krakovski duhovnik Siedlecki. Prevod se je izdal z izrečnim dovoljenjem škofa Luke Soleckega v Przemislu. V navodilu je pisano, da treba te slike jesti, kdor hoče ozdraviti. Navedeno je več slučajev, ki naj dokažejo zdravilno moč teh svetniških slik. Neumno ljudstvo seveda kupuje slike in polni žepe podjetnim patrom.

* Poročni dar carja kraljici Dragi. Srbska kraljica Draga ali Dragina je dobila prekrasen poročni dar ruskega carja, ki je bil Aleksandru poročna priča. Car je posjal namreč nakit iz briljantov in smaragdov, ki je vreden pol milijona frankov. Kraljica se je zahvalila carju brzjavno.

* Knez bolgarski na lokomotivi. Knez Ferdinand se je vozil nedavno na lokomotivi od Solnograda skozi bavarsko deželo do Monakova. Strojevodji in kurjači je dal 30–50 mark. Bavarsko železniško ministrstvo pa je dalo strojevodji in kurjaču najstrožji ukor ter jima ukazalo, tiste marke vrniti. A tudi knez Ferdinand je dobil pismo, v katerem mu ministrstvo dokazuje neumestnost vožnje na lokomotivi. Zares, kuriozen je ta knez!

* Dobrodelna dedčina. V Brnu je umrl višji nadzornik finančne straže Tomáš Ambrož. Zadnja leta je imel pokojnino 24 kr. na dan. Živel je jako skromno. A po njega smrti so našli hranilnične knjižice z nad 30.000 gld. Dedčino je Ambrož določil za ustanovo revnih poahljencev.

* Grozen požar. Iz Nižjega Novgoroda poročajo: V ruskem okrožnem mestu Makarjev blizu Nižjega Novgoroda je zgorelo 200 hiš, štiri cerkve in vsa uradna poslopja. Tudi osem ljudi je zgorelo. Beda je velika.

* Atentat v gledališču. Iz Pariza javljajo: V gledališču Maison de Rire je te dni popoldne med predstavo vstal v parketu neki gospod ter ustrelil na drugega gospoda. Ta pa je zbežal iz gledališča. Napadalec je ustrelil še dvakrat za njim, ne da bi ga bil zadel. Ranjen pa je bil neki služabnik. Napadalca so aretirali.

* 25 milijonov dolarjev je določenih letos za volilne namene in korupcijo v Zjednjenih državah. Pred štirimi leti so republičanski in demokratični politiki v svoji predsedniški volilni borbi izdali skoraj 25.000.000 milijonov dolarjev in letos bodo najbrže stroški še večji. Del te ogromne svote bodo vporabili za nakup glasov, največji del dobe govorniki, kateri bodo poslali po vsej deželi, kakor tudi tiskarji za borbino literaturo in posestniki časopisov. Tudi najemščina borbnih glavnih stanov in zborovalnih prostorov, parade in godbe pogoltnejo ogromne svote. Samo govorniki dobe približno 11.000.000 dolarjev. Skupno bodo razposlali kakih 10.000 govornikov, od katerih dobi vsak povprečno 110 dolarjev na teden. Za tiskovine izda vsaka stranka blizu 1 milijon dolarjev. Dalje treba pomisliti kakih 10 mi-

lijonov gumbov in ravno toliko slik kandidatov. Tajniki in poročevalci, klerki, stenografi, typewriterji, pisalne potrebščine, poštne znamke in brzojavi pogoltno tudi ogromne svote. Vsa ta velikanska mašinerija je dva tedna pred volitvijo noč in dan v živahnem gibanju in potem vedo bližno, koliko „dvomljivih“ volilcev bodo, kje jih najti in koliko bodo veljalo jih kupiti za Mac Kinleya ali Bryanom. Podkupljeni „boodle“ stopi v borbo naposled, in sicer na volilni dan. Stranka, kateri ostane naposled največ denarja, je močnejša. To so bili že več let republičani, kajti njihovim vodjem so trudi dali svoj denar, ker so bili republičanski politiki bolj voljno orodje velikega kapitala, kakor demokratični, kateri so se opirali na malo meščanstvo in pitali delavce z demagogičnimi lažmi. Skupno bodo pri letosnji volitvi predsednika Zjednjenih držav oddali kakih 14 milijonov glasov in ona stranka, katera bo mogla kupiti omahujoče volilce, oziroma vplivati na nje, bo zmagala.

* Kako se oblačijo v američanskih kopališčih. Listi pišejo, da se „pasji dnevi“ ponovevajo! Zlasti v Severni Ameriki trpe sila radi vročine. Dasi so dame in gospodje v Severni Ameriki — vsaj javno — kako, da nenavadno sramežljivi, je vročina — 30° C v senci — pretrgala vse vezi pretirane sramežljivosti. „Smartni“ yankéji hodijo na spreponde goloroki in celo k obedom zahajajo brez sukenj. Spočetka se je vse škandaliziralo, a danes je to v Chicagi že moderno. Tudi v Newyorku hodijo gospodje v hlačah s pasom, v pisani srajci brez telovnika in sukne. Elegantne dame v Newyorku pa se vozijo s čolni samo v belih hlačah in bluzah. Baje jim ta najnovejša moda prav posebno ugaja. Še komodnejše pa so dame v kopališčih Narrangasetta. Tam hodijo dame na javnih šetališčih v kopalihih oblekah. Tudi po ulicah je srečati vsak hip dame v hlačah in v bluzah brez rokavov.

* Barbarske grozovitosti Američanov na Filipinih presegajo celo angleške krutosti v Indiji in Južni Afriki. Američani ravnajo s Tagali kakor z zverinami. Ker je bil v Oroquieti umorjen neki američanski vojak, je napadla kompanija 40. polka Oroquieto ter pomorila 81 domačinov, od teh 30 v jedni hiši. Podčastniki so sodniki in rablji objednem. Kjer pade kak Američan, požgo, porušijo in pomore Američani na desni in levi vse. General Bates graja grozodejstva svojih vojakov in jim žuga s kaznijo, a vse ne pomaga nič. Tagalov je bilo pomorjenih že na tisoče brez vzroka.

* Odkupil se je ženi. V New-Yorku se je večkratni milijonar Leeds oprostil svoje žene s tem, da ji je plačal 4 milijone. Izplačevanje se je izvršilo 31. julija, 1. avgusta sta se ločila, par dni kasneje pa se je oženil z gdč. Nannie Worthington iz Cleveland.

Književnost.

* „Glasbena Zora“ ima v 8. številke vsebino: Nonakord. Spisal Danilo Fajgelj. — Nekrolog. — Slavnosti in produkcije pevskih zborov. — Vesti iz umetniškega sveta. — Predica. Besede A. M. Slomškove popravljene. Uglasbil Fr. Ferjančič za mešani zbor. — Bom šel na planinco. Naroden napev za mešan zbor harmonizoval Lav. Pahor. Ta lepi in vedno zanimivih izvirnih skladb ter poročil bogati glasbeni list iznova prav toplo priporočamo.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 25. avgusta. V političnih krogih utrjuje se čedadje bolj mnenje, da vlada sploh ne misli sedaj sklicati parlamenta, nego da hoče s pogajanji z raznimi voditelji političnih strank samo dokazati, da je parlamentarne razmere sedaj nemogoče sanirati, kateremu dokazu sledi razpust poslanske zbornice.

Ljubljana 25. avgusta. Zaupni shod nemških radikalcev je proglašil kandidatom Vinc. Bergerja. Boj bo tako zanimiv, ker pojde učiteljstvo v boj zoper kandidata nemških nacionalcev dež. posl. Walza.

Bukarešta 25. avgusta. Oficijozni viri pravijo, da je dobila vlada v roko celo zbirko pisem, ki dokazujejo, da so Bolgari zasnovali komplot, v namen, umoriti rumunskega kralja. Ta dokazila

je ministrski predsednik predložil kralju, bolgarski vlad pa so se poslali prepisi.

Pariz 25. avgusta. Ruski finančni minister Witte je dospel sem. „Gaulois“ pravi, da je prišel radi priprav za obisk ruskega carja. Ta list beleži tudi vest, da pojde istočasno s carjem tudi nemški cesar Viljem v Pariz.

London 25. avgusta. Iz Pretorije se poroča, da je bil tam včeraj poročnik Corduan, ki je bil zapleten v zatočo zoper Robertsma, ustreljen.

London 25. avgusta. Brzjavke iz Pretorije naznajajo, da so Angleži po huem boju z Burji zavzeli Gelu.

London 25. avgusta. Iz Pekina se poroča, da se mesto pleni. Nad cesarsko domeno, koder je zakopan cesarski zaklad, vihrata francoska in ruska zastava.

London 25. avgusta. Japonci so v Pekinu konfiscirali cesarski zaklad, ki se ceni na 1/4, milijona tačkov ali 1 1/2 milijona goldinarjev.

London 25. avgusta. Nekateri listi poročajo, da je kitajska cesarica zopet na potu v Pekin, baje vsled tega, ker spremljajoče jo vojaštvo samo ropa in požiga. Isti listi trde, da so Japonci došli cesarja Kvangsua in ga osvobodili.

London 25. avgusta. Iz Cinafa se javlja, da je združena armada ujela princa Tuana.

London 25. avgusta. Angleški konzul v Hankauu javlja, da je bila tam razkrita zarota, ki je imela name, angleško naselbino z ognjem uničiti. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

London 25. avgusta. Iz Tientsina je došlo poročilo, da se je 1075 mož ruskih, japonskih, francoskih, angleških in američkih vojakov šest milj od Tientsina zapletlo z bokserji v bitko. Boj je bil ljut, 300 bokserjev je bilo ubitih in ranjenih, 64 ujetih. Bokserji so končno vrgli orožje in zastave od sebe in zbežali. Združena armada je izgubila 11 mož.

Darila.

Upravnštvo našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Spoštovana rodbina dr. R. Repičeve v Št. Vidu pri Zaticini mesto venca na krsto pokojnega gospoda Stanca Lukana 20 K. — Gospod Ivan Tostl nbral mej udeleženci izleta zadruge gostilničarjev in kavarnarjev v Vintgar 12 K. — Skupaj 32 K. — Živelj darovalci in nabiralci ter njih posnemovalci!

Fotografski aparati za dilettante. Pripomočamo vsem, ki se zanimajo za fotografijo, da zanimajo šport, ki se ga vsakdo lahko nauči, od 1. 1854. obstoječ specialno hišo fotografskih potrebskih firme A. MOLL, c. in kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9, ter da pregledajo njen ilustrovani cenik, ki se na željo pošilja brezplačno.

Skrbne matere, pazite na to, da vaši malii kakov zgodaj mogče vporabljajo Kosmin ustno vodo v okrepčanje zoberne in v ohranitev zobečkov. Steklenerja za 1 gld. služi dolgo časa. Glavna zaloga: Anton Krisper v Ljubljani.

6 (1212-1)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. avgusta; Ivana Jesih, zidarjeva žena, 60 let, Karlovska cesta št. 11, jetika. — Stanko Lukanc, c. kr. nadporednik, 31 let, Cojzova cesta št. 2, se je ustrelil. — Makso Rabe, vrtnar, 33 let Dunajska cesta št. 26, se je ustrelil.

Dne 22. avgusta: Marija Ahlin, davčnega adjunkta hči, 16 dni, Karlovska cesta št. 24, živiljenske slabosti.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3062 m. Srednji sravniti tlak 738

Zahvala.

Za srčne izraze sožalja in za zadnje spremstvo ob prerani smrti ljubljenega brata gospoda c. in kr. nadporočnika

Stanko Lukan-a

se v svojem in v imenu sorodnikov najtoplje zahvaljuje vsem, ki so se nas spomnili v teh britkih trenotih, zlasti pa visokočislanim gospodom častnikom tukajšnje garnizije in zastopnikom njevega polka v Zagrebu. (1712)

V Ljubljani, 24. avgusta 1900.

Ruža in Friderik Lukan.

Najboljša pitna voda

kadar preči nevarnost epidemije, je v takih slučajih često skušena, od medicinskih avtoritet vedno priporočevana

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**
narava
alkalična kislina

V njej se ne nahajajo nikake organske substance ter je zlasti v krajih, kjer je studenčna ali vodovodna voda dvomljive kakovosti, najprikladnejša piča. (36-3)

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Peteru Lassniku in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Prodaje se

dobro vpeljana **trgovina z mešanim blagom**, ki se nahaja v pravljajušem mestu Spod. Štajerske. Dnevni promet 80-100 krov. Proda se tudi veliko vina, piva, premoga, špecerije, vse po ugodni ceni, da se lahko začne z malim premoženjem.

Naslov se izve pod „**sreča**“ pri upravnosti „Slov. Naroda“. (1579-3)

Uradno dovoljena (1707)

posredovalnica stanovanj in služeb

G-EFI-UZ

Gospodske ulice št. 6

išče nujno:

več mlajših in starejših navadnih in boljših kuharico za Ljubljano, Dunaj, Trst; dekleta za vsa dela za Gradec, Gorico, Trst, Gorjansko, Ljubljano; dve prodajalki za Genovo; bono za Krf (Korfu) in Trst; orožniško kuharico, grajskega kočija, vrtnarja, poštnega slugo za deželo. Več istotam.

„THE MUTUAL“

Zavarovalna družba za življenje v New-Yorku.

Popolnoma vzajemna.

Police se po preteklu 2 let nespodobjalne in po preteklu 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za leto 1898:

Denarno stanje	1,369.576,898 29 kron.
Zavezostni na račun lastnikov polic	1,150.168,487 79
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408,205 50 kron.
Zavarovalno stanje, vstevki telesne rente	4,795.509,175 81
Dohodki leta 1898	299.680,000

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerialnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. V polici zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospete i. t. d. daje (1921-22)

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 14, II. nadstr.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni začetnik ces. kr. unif. blagajne drž. železnic uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporeča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih objektov in nepremičljivih havelokov po najnovejši fasoni in najpovoljnijih cenah. Anglesko, francosko in tuzemsko robo ima na skladisih.

Gospodom uradnikom se priporeča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spašajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelovanje

talarjev in baretov. 34

Zagina omrežja, železni oddelki k njim, nihanle žage, cirkularne žage, stroji za robote, strugalni stroji, stružnice, keping-stroji, dolge žage, transmisije itd. se po ceni prodajo v Gradeu, Zellergasse 52, delavnica za izgotavljanje strojev (Maschinenbau - Werkstätte.) (1517)

Učenec

sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi.

Kje? pove iz prijaznosti Jos. Petrič, trgovina s papirjem v Ljubljani. (1711-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavien od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Celje, Ljubljana, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Išl. Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reisling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reisling v Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 9 min. zvezčer osobni vlak v Jesenje. Vrhlo tegu ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novemesto in Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvezčer. — **Prilog v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osobni vlak z Dunajem via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linc, Steyr, Išla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osobni vlak iz Jesenje. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osobni vlak z Dunajem via Amstetten, iz Karlovin varov, Heba, Marijine varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curiha, Breganca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osobni vlak z Dunajem, iz Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvezčer osobni vlak z Dunajem, iz Lipakega, Prage, Francovih varov, Karlovin varov, Heba, Marijine varov, Plzna, Budejovic, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhlo tegu ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvezčer iz Podnarta-Krop. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvezčer. — **Od-hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvezčer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prilog v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in 9. uri 55 m. zvezčer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

— urar —

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilik in salon-skih ur, vse samo dobre na najnovejši kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 34

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Stajerski BOHICE V
KISELJAK Jempet-Styria-vrelo
okrepjujuče plje. Nenadzirljena voda za lijek

Glavna zalog za Kranjsko:
MIHAEL KASTNER
v Ljubljani. (573-46)

Dva gospoda

vsprejmeta se na stanovanje in hrano v Krojaških ulicah št. 1.

Razgled je na Glavni trg. Več se izvesti v III. nadstropji, na levo. (1882-4)

Podjetje brez konkurence
išče solidne

agente

za prodajo novih, povsod idočih izdelkov. Višja provizija, eventualna stalna plača. Ponudbe v sprejema **J. Klimesch, Praga** št. 1134/11. (1687-2)

Hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

v Škocijanu na Dolenjskem

sklicuje vsled razpisa c. kr. okrožne sodnije v Rudolfovem z dne 28. julija 1900. l.

v sredo 12. septembra t. l.

ob 10. uri dopoldne

v občinsko pisarno

občni zbor

s slednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva;
2. Račun za l. 1897., 1898., 1899.;
3. Poročilo o delovanju l. 1900.
4. Volitev načelstva in nadzorstva;
5. Predlogi.

Hranilnica in posojilnica v Škocijanu pri Dobravi na Dolenjskem

dne 20. avgusta 1900. leta. (1706)

Priporočilo.

Firma J. C. Bernard, tovarna za razne stroje v Karlinu na Češkem (pri Pragi) mi je za mojo vodno žago poslala jedno pat. Haag-ovo železno turbino, katero sem sam postavil in s katero sem jako zadovoljen. Vodna sila pri moji žagi je tako slaba. Dosedaj je gonila res tudi le jedno vodno kolo, s tem pa kljub vsem mogočim tehniškim olajšavam samo jedno žago. Naročena turbina pa razvija moč za $9\frac{1}{2}$ konjskih sil in že pri isti vodni sili zlahka dve žagi ter en cirkular zajedno, brez prejšnjega šuma in ropota, ker teče tako mirno. Izgotovljena je iz dobrega materijala, zelo močno, a vendar kako prečizno in tako lahko, da tudi z malo vodo dobro deluje, pri veliki vodi pa vsejedno ne podlega.

Radi tega priporočam firmo J. C. Bernard vsem onim, ki si mislijo nabaviti moderni gonični stroj, tembolj, ker cene niso visoke, plačilni pogoji pa jeko ugodni. Turbina si lahko vsakdo pri meni ogleda, kjer dobi lahko vsa potrebna natančna pojasnila o velikosti, moči in cenah.

Na Bregu pri Borovnici, dne 24. avgusta 1900.

Fran Švigelj

(1713-1) posestnik in trgovec z lesom.

Hišo,

hlev za 6 konj, tri šupe, pod, veliko podstrešje, veliko dvo-risče, dve njivi in travnik se da v najem s 1. januarem 1901 l.

Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“. (1619-3)

Rodoljubi pozor!

Narodno-gospodarsko društvo v Staremtrgu pri Ložu ustanovilo je

prvo parno mlekarno in sirarno

po najnovejšem sistemu in z najboljšimi stroji ter priporoča vsakovrstne mlečne izdelke, kakor sir, zlasti surovo maslo po najnižjih cenah in v najboljšej kakovosti.

Rednim odjemalcem in odjemalkam večjih množin cene po dogovoru.

Torej, rodoljubi, podpirajte prvo parno zadružno slovensko podjetje.

Za načelstvo:

Franjo Petsche, ravnatelj.

(1179-11)

Št. 26.849.

Razglas.

V smislu §-a 6. zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121. drž. zak.) naznanja se, da bo razgrajen

prvotni imenik porotnikov za l. 1901.

od 27. avgusta do 4. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj u

Trgovski pomočnik

več slovenskega in nemškega jezika, izurjen v manufakturni stroki, **še službe v kaki trgovini ali pa za pisarniškega Pomočnika** pri kakem odvetniku.

Ponudbe pod šifro „J. B.“ upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1881—3)

Mesne konserve

juhine konserve

prepečenec

cognac (1228—16)

za potnike, lovce in turiste

se dobavijo pri

Rudolfu Kirbisch-u

Ljubljana, Kongresni trg.

Zajamčeno iz pristnega vina

izdeluje (434—17)

vinski jesih

ALBERT ECKERT

v Gradcu.

Dobiva se v vseh boljših specerijskih in delikatesnih prodajalnicah.

„GLANZINE“

zakonito varovano pod št. 9386 in št. 9723
daje (1362—7)

najlepše likano perilo.

Z jedno tablico „Glanzine“ za 10 vin.
v $\frac{1}{4}$ litra tople vode razpuščeno se lika
brez vsakega drugega dodatka absolutno
gotovo: 6 vrhnih srajc, 12 manšet in 12
ovratnikov, da so

tako lepi, kakor novi!

V tablicah po 10 vin. na prodaj v večini specerijskih in drogerijskih trgovin in v prodajalnah mila.

Jedini izdelovatelj:

Fric Schulz jun.
Heb (Eger) in Lipsko.

Krepak deček

poštenih staršev se sprejme kot učence
v specerijsko trgovino. — Kje? pove uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (1677—3)

Gospodična

katera je absolvirala trgovsko akademijo,
veča slovenskega in nemškega jezika **še službe**.
(1704)

Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „K. H.“ na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se pripravlja v izdelovanje **vsakovrstnih**
pušč za lovece in strele po najnovijih
sistemi pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrsta
popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preskušene. — Ilustro-
(110) vane ceniki zastoj. (33)

Kwizdov restitucijski fluid.

C. in kr. priv. voda za umivanje konj.

Cena steklenice K 2·80.

Že 40 let se rabi v dvornih konjarnicah, v
večjih vojaških in civilnih hlevih za ojačanje
pred in za okrepanje po velikih napo-
rih, pri zvijenjih, okorelosti kit i. t. d.,
v sposoblja konja za izredna dela v trainingu.
Pristen samo z gorejno varstveno znakom
se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah
Avstro-Ogerske. — Glavna zaloge:

Franc Iv. Kwizda

c. in kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni
dobavitelj
okrožni lekarnar v KORNEUBURGU
pri Dunaju. I. (1363—3)

Kovačnica

g. Lenčeta na Lavceri
oddaja se takoj treznemu, spremnemu in samostoj-
nu kovaču z orodjem, ne da bi se
kaka najemnina plačala, v izvrševanje
kovačja obrta.

Primerno najemnino plačati bode še le
potem, ko se bode konstatovalo, da je kovačnica
dobro obiskana.

Ker prebivalstvo delavnega in razumnega
kovača komaj pričakuje, je za gotovo pričakovati,
da bode imel vedno mnogo dela. (1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

(1695—2)

Razglas.

Državno (skupno) vojno ministrstvo namerava osigurati potom splošne konkurenčne predmete, označene v priloženem seznamu, in zaradi tega pozivlja, da se vošljajo pismene ponudbe.

Ponudniki se imajo po naslednjem ravnati:

I. Oziralo se bode le na avstrijske in ogrske državljanje (tvrdke), katerih verodostojnost in usposobljenost je brezvzbjena. Na tvrdke, ki so že člani vojnih zalagalnih konzorcijev, se pri tej konkurenčni ne bo oziralo.

Ponujene stvari morajo vsekako biti izdelane v tuzemstvu in iz tuzemskega materiala.

Pri podjetnikih dežel ogrske krone morajo se predmeti, ki se imajo preskrbeti in material zanje — poslednji v toliko, v kolikor se more dobiti v izdelovanju vzorcev pravnih vrst v potrebnih množinah in kakovosti in po jednakih ali nižjih cenah, kakor zunaj Ogrske — izdelati v onih deželah samih.

II. Ponudniki, ki niso že znani državnemu vojnemu ministrstvu od prejšnjih dajatev, imajo s spričevali dokazati svojo solidnost in zalagalno zmožnost.

V to, da napravijo tako spričevala, poklicani so:

1. glede tvrdk, protokolovanih v trgovskem registru: trgovske in obrtne zbornice, v katerih krajih so firme etablirane.
2. glede onih ponudnikov, kateri niso protokolovani pri trgovskem sodišču: politične oblasti I. inštančije, v katerih okolišu je bivališče ponudnikovo.

Spričevala, ko jih napravijo za to poklicani organi, se ne vroče strankam, temveč pošljajo premo državnemu (skupnemu) vojnemu ministrstvu.

Ponudniki morajo torej za napravo takega dokumenta pravočasno vložiti prošnjo pri pristojni trgovski in obrtni zbornici (ali političnem oblastvu prve stopinje) in v prošnji morajo točno navesti:

1. Ime in priimek (besedilo tvrdke);
2. Obrotno stroko in bivališče;
3. Za izvršitev obravnave poklicano vojaško oblastvo (v predležečem slučaju državno (skupno) vojno ministrstvo);
4. Termin za vložbo ponudeb in
5. Količino in kakovost predmetov, katere misljivo oddati.

Odklok, ki ga na to prošnjo dobi podjetnik, priložiti se mora ponudbi.

III. Ponudba omejuje se le na predmete, navedene v seznamu in se more glasiti na vso množino, ali le na kakeršen si bodi del.

IV. Vsi predmeti morajo se vlagati po pečatenih vzorcih, ki so na ogled razpoloženi pri monturnih skladisih v Brnu, Budimpešti, Gradcu in na Dunaju (Kaiser-Ebersdorfu), katerih kakovost se ima smatrati za najmanjšino tega, kar se zahteva. Take vrste, od katerih je normirana več velikosti, in od kojih potrebščina v prilogem seznamu ni navedena po posameznih velikostnih vrstah, morajo se zalagati po predpisanih razmerah velikostnrvstnega odstotka.

Podjetnikom je prosto, obrniti se na imenovane monturno-upravne zavode, da jim proti plačilu prepuste vzorce. Podjetniki, ki imajo od prejšnjih dobar vzorec, naj se v lastnem interesu preverijo o tem, da so ti vzoreci še veljavni, ker se ne po zadnjem vzoru izdelane vrste brezpogojno ne bodo vzprejemale.

V plačilu, ki se zahteva od podjetnikov za te vzorce, obsežen je poleg cen, katere prav za stane njih naprava, tudi 15% stranskih stroškov, ki jih ima vojaška uprava.

V. Oddaja kuhalne oprave à 2 moža, skledice, pokrove za kuhalno orodje pešcev, potem jedilne skledice s pokrovom in vodne majolike se morajo naenkrat do konca julija 1901 vročiti, med tem, ko se ima oddaja vseh drugih predmetov izvršiti vsaj do konca septembra 1901 v štirih jednakih obrokih tako, da se naroči po jedna četrtina naročene množine do konca marca, maja, junija in septembra 1901.

Vojna uprava si izrecno pridržuje pravico, oddajno množino eventualno zmanjšati ali pa eventualno za polovicu povišati.

Tako povisjanje naročila se tudi lahko zgodi med letom 1901 in v tem poslednjem slučaju je ponudnik zavezani večjo potrebščino oddati vsaj v štirih mesecih po naročilu. Za tako naročbo veljajo iste cene in pogodbeni pogoji, kakor za prvotno naročbo.

VI. Ponudbe se imajo napraviti po formularju, ki je naveden v tem razglasu, v njih se mora točno in jasno navesti monturno skladis, v katero se hoče oddajati, množino in nazvanje ponujanih predmetov, ceno, povedano v številkah in pismenih za vsak predmet in obrok oddaje.

Ko bi se vojna uprava ne mogla ozirati na oddajni kraj, katerega si je izbral ponudnik, zavezani je na lastne stroške in nevarnost odpošiljatev v drugo ali tudi več montournopravnih zavodov preskrbeti.

Zalagateljem more se pa sicer dovoliti, da oddajo predmete, v monturno skladis, ki je najblizej njih etablissementu, da se ondu pregledajo in potem na njih stroške in nevarnost, če bi bilo treba, pošlejo v druge monturne zavode. Kožuhovine se pa morajo oddati direktno v dotična monturna skladis.

Za one pošiljative vozne blaga po železnici na monturna zalagališča, ki preidejo po vizitaciji, pri kateri se ni pokazalo nič pomankljivega, v last vojaškega erarja, dovoljeno je zalagateljem olajšilo vojaškega tarifa povračilnim potom, ter se zalagateljem na dotičnih voznih listih od strani monturnih zalagališč daje potrdilo, da je pošiljatev prešla v last vojaškega erarja.

VII. Če pa več ponudnikov skupno stavi ponudbo, imajo v ponudbi izrecno izjaviti:

1. Da se zavezujejo solidarično jamčiti za točno izpolnitve zalagalnih pogojev:

2. Kdo je v njih imenu pooblaščen v tej zalagalni zadevi občevati z vojno upravo.

Ponudbe imajo podpisati vsi podjetniki in povedati svoj značaj in bivališče, ime in priimek.

VIII. Za zagotovljenje ponudbe je položiti varščino v znesku petih (5) odstotkov vrednosti, ki odpade na ponujane predmete po zahtevanih cenah, pri kaki na uradnih sedežih vojaške intendance poslujočih vojaških blagajnic (plačilnic).

Depozitni list, ki ga izda vojaška blagajnica (plačilnica) o vloženi varščini, je tudi hkratu z zapečeteno ponudbo, vendar v posebnem zapečatenem kuvertu (po obrazcu, navedenem na koncu razglasa) doposlati državnemu (skupnemu) vojnemu ministrstvu.

Opomni se, da se kuvertovane ponudbe in depozitni listi ne smejo dati skupaj v jeden kuvert, temveč se morajo posebej, pa vendar istočasno doposlati.

X. Ponudbe, ki morajo pri podjetnikih, ki niso znani državnemu vojnemu ministrstvu, biti opremljene z v točki II. omenjenimi odloki trgovinske in obrtne zbornice, oziroma politične oblasti, o prošnji za izpostavljenje spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti, in depozitni listi, o polaganju vadiva, ki se morajo hkratu pa vendar posebej vposlati, morajo neposredno in vsaj do 20. oktobra 1900. leta ob 12. uri opoludne doiti pri vložnem zapisniku državnega (skupnega) vojnega ministrstva.

XI. V obliki pogodbenega načrta spisani podrobni pogoji ogledajo se lahko pri kornih intendancijah, pri montournopravnih zavodih, navedenih v IV. točki pri vseh trgovinskih in obrtnih zbornicah avstro-ogrsko države, pri zvezi avstrijskih industrialcev na Dunaju, pri trgovskem muzeju v Budimpešti in pri ogrskem deželnem industrialnem društvu v Budimpešti.

XII. Podjetniki imajo izjaviti v ponudbah:

1. Da so zalagalne in pogodbene pogoje pregledali in tudi razumeli, in da se jim popolnoma podvržejo;

2. Da so vzorce razpisanih predmetov natanko ogledali in tudi glede materiala, iz kojega so narejeni in o načinu, kako so narejeni, se natanko poučili.

XIII. Ako ima ponudba v številkah in pismenkah različne cene navedene, veljajo v pismenkah navedene cene.

Ponudba pravno veže podjetnika od tistega časa, ko jo je vložil, vojaško upravo pa šele od onega časa, ko je onemu, ki dobi zalaganje, naznanilo državno (skupno) vojno ministrstvo, da je njegovo ponudbo vzprejelo.

Ponudnik odreka se pravici, odstopiti od ponudbe, in v §. 862. obč. drž. zak. in v členih 318. in 319. avstrijskega in v §§ 314. in 315. ogrskega trgovskega zakona nahajajočim se obrokom za vzprejetje njegove oblube.

XIV. Vojna uprava si pridržuje neomejeni izbor med posameznimi ponudniki.

Pri sicer jednakih pogojih se ponudnikom, ki izdelujejo ponujene predmete sami, daje prednost pred prekupci. Prekupci so pa obvezani, določenemu monturnemu skladisatu naznaniti izdelovalni kraj onih predmetov, katere so izlicitirali.

Če bi se kaka ponudba ne vzprejela v vsem obsegu, temveč le z restringovanjem ponujene množine in cene, ima dotični ponudnik v petih (5) dneh, ko dobi dotično obveščenje, pri državnem (skupnem) vojnem ministrstvu vložiti pismo izjavo, če sprejme spremembo svoje ponudbe ali ne.

Če se nasprotnik v petih dnevih ali nič ali pa le nedoločno izjavi, se bode smatralo, da vzprejme modifikovano odobrenje ponudbe.

Če bi se pa od v kaki ponudbi skupno obseženih ponudkov vzprejel le jeden ali drugi, to takoj veže ponudnika.

XV. Ponudniki so zavezani, ko so se njih ponudbe povsem ali deloma vzprejeli ali tudi z njih potrjenjem spremenile, položeno varščino dopolniti do zneska desetodstotne kavcije od določene dajalne vrednosti in skleniti pismeno pogodbo, katere jednemu paru se na stroške ponudnikovo pritisne kolek po lestvici.

Ko bi se kak podjetnik, ko je dobil zalaganje, branil podpisati pogodbo — ali pa ne prišel k podpisu te pogodbe, če tudi se je pozval, tedaj nadomestuje pogodbo z vsem, deloma vzprejeta ali z njegovim pritrjenjem spremenjena ponudba v zvezi z načrtom pogojev, spadajočim k temu razglasu.

Na ponudbe predstojecim pogojem na kak način ne ustrezajoče ali prepozno vložene ali brzjavno stavljene ponudbe se ne bode oziralo.

Na Dunaju, dne 10. avgusta 1900.

Formular za ponudbo.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo.

Ponudba.

1 krona kolek.	Jaz N. N. stanjujoč v izjavljam s tem, da hočem oddajati nižje navedene predmete c. in kr. monturnemu skladisatu v v spodaj navedenih množinah po pridejanih cenah in obrokih.	Cena				Oddajni obrok	
		ponujanih predmetov	za	v številkah	v pismenkah		
K	h	K	h				
		koma-dov	jeden	komad			
		garni-tur	jedno	garni-turo			
		itd.	itd.	itd.			

Jaz potrjujem:

1. da sem ogledal zalagalne in pogodbene pogoje, ki jih je izdal državno (skupno) vojno ministrstvo pod oddelkom 13., št. 1629 iz leta 1900. in jih tudi razumel ter se jim popolnoma podvržem; nadalje

2. da sem vzorce razpisanih predmetov natančno ogledal in se natančno poučil, iz katerega materiala in kako so narejeni.

Za natančno izpolnitev svoje oblube jamčim z varščino K, to je 5% dajalne vrednosti, obstoječo iz (gotovine, vrednostnih papirjev, listin), katera se je, kakor potrjuje v posebnem kuvertu hkratu doposlati depozitni list, vplačala pri vojaški blagajnici (vplačevalnici v

Priložen je uradni odlok o prošnji za pridobitev spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti.

N. , dne 1900.

(Lastnoročni podpis [ime in priimek] ponudnika), oziroma trg. sodno protokoliran vpis firme.

1) Za kuhinjsko posodo, skledice, pokrovne čašice za kuhinjsko posodo pešcev, potem za jedilne skledice s pokrovom in za vodne majolike je v smislu točke V. razglasa določen oddajni termin do konca julija 1901.

Formular za kuvert ponudbe.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo

na

Ponudba N. N. za zalaganje oblačilnih in opravilnih potrebščin vsled razglasa oddelek 13., št. 1629 iz leta 1900.

Dunaju.

Formular za kuvert za varščino.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo

na

Depozitni list o K h. (gotovine, vrednostnih papirjev, listin) k ponudbi I. I. glede zalaganja oblačilnih in opravilnih potrebščin po razglasu oddelek 13., št. 1629 iz leta 1900.

Dunaju.

Glede določene vpošiljatve ponudbe in depozitnega lista se izrecno opozarja na (1700) točko IX. razglasa.

Seznam predmetov, kateri se imajo zagotoviti.

Množina	Nazvanje	Cene so ponuditi za	Množina	Nazvanje	Cene so ponuditi za		
450 garnitur	kožušnih poklad	garnituro	78000	metrov	štiroglatih vrvic za atile		
2000 "	" ovratnikov za kožuhe	"	3700	komadov	vrvic za obešanje signalnih rogov		
2000 "	rokavnih obšivov za ulanke	"	5000	"	" " " revolverjev brez peresne kljuke		
200 "	kožušnih poklad za ulanke	"	1350	"	" " nadtopničarje		
1150 "	" okrajnikov za atile	"	40500	"	škrlatno rudečih strelske počastil		
400 "	" poklad za atile	"	6600	"	travnozelenih strelske počastil		
26000 komadov	adjustovanih čak za pešče, brez traku, orla in rože	komad	2000	"	temnozelenih krmilarskih počastil		
2500 "	" klobukov za lovce, brez traku, brez	"	75800	"	rožic za atile		
	glavne vrvice, emblema in brez peresnega	"	2020	"	pramov za kožušne ulanke		
	čopa	"	4300	"	vrvičnih okrasov za huzarske čake		
6900 "	fesov s kiticami	"	2450	"	vrvic za klobuke lovcev		
300 "	kitic za fese	"	59000	garnitur	modrosivih { petelj za plašče		
350 "	hruščovo rudečih	adjust. hus. čak brez orla,	"	"	rujavih { portepéejov za peštvo		
700 "	belih	brez rože, brez čopa iz	"	"	" " konjico z usnjatimi obrobki		
550 "	temno modrih	konjske žime in brez vrv.	"	"	parov	stremen	komad
150 "	svetlo modrih	okrasa	"	"	nepokosi- žval		
160 "	pepelno sivih	(Izjedn. sukn doda erar).	"	"	terjenih } desnih } žvalnih kaveljnov		
500 "	cesarsko rumenih	ulanskih čapk, brez orla,	"	"	levih } jezdil brez žval, brez kaveljnov		
500 "	temno zelenih	brez čopa, iz konjske	"	"	nepokosi- kleštic		
500 "	hruščovo rudečih	žime z lusk. trakovi in	"	"	terjenih } hlevnih podvodcov brez podpon		
250 "	belih	vrvicami za čope iz	"	"	infanterijskih lopat z ročniki		
300 "	svitlo modrih	konjske žime.	"	"	taboričnih sekir z ročniki		
250 "	črešnjevo rudečih	(Izjed. sukn doda erar.)	"	"	česal brez ročnih jermenov		
450 "	temno modrih	obrobkov obodčevih	"	"	vodnih majolk ²⁾ (nov vzorec)		
1680 "	obrobkov obodčevih	grebenskih pokrovov	"	"	kuhalnega posodja à 2 moža brez pokrovne		
910 "	" šin	" za	"	"	čaše za peštvo ²⁾		
450 "	orlov	dragonske	"	"	kuhalne posode z jedilnimi skledicami za 2		
890 parov	stranskih vilic	čelade	"	"	moža za konjištv ²⁾		
1100 "	adjustovanih luskin. trakov	" za	"	kuhalne posode za 2 moža M. 1888 brez skle-			
200 "	adjustovanih luskin. trakov	komad	50	"	dic in pokrovov ²⁾		
200 komadov	obrobkov obodčevih	ulanske	"	"	jedilnih skledic za kuhanjsko posodo za 2 moža		
200 "	vrvic za čopke iz konjske žime	čapke	"	"	M. 1888 ²⁾		
1300 "	orlov brez številke za ulanske čapke	" za	"	čaš s pokrovi k kuhalni posodi infant. ²⁾			
24800 "	" za infanterijske čake	30900	"	jedilnih skledic s pokrovom ²⁾			
3700 "	" brez številke za čake poljske artilerije	109100	"	častniške vojne kuh. oprave za 6 oseb			
2090 "	" s številko na huzarske čake	"	"	{ četnih svetilk z nos. zagvozdok 8mm puš. rp.			
23500 "	rož za infanterijske čake	"	"	{ nosilnim obvodom			
2200 "	" " huzarske čake	"	"	kup za kavne porcije			
9500 "	kovinskih rož za čepice	"	"	poljskih čutar iz emajlirane železnine brez			
10000 "	številk iz pakfonga	"	"	suknenega prevlečka			
4000 "	oklepnih verižic z levovimi glavami za artile-	"	"	adjust. aluminjastih bobnov z vijaki brez kičkov			
	rijske čake	"	"	obkovanih bobenskih kičkov			
970 "	emblemov za lovske klobuke s številko	"	"	par			
1200 "	" " " " " z orlom	"	"	komad			
60000 "	držalcev za naboje	"	"	božn			
1200 "	topniških mernih počastil	"	"	dvojnih mesingastih tulov za kijce			
2950 "	konjiških strelnih počastil	"	"	rakev			
1000 "	kovinskih delavskih odličil	"	"	obročev			
120 "	znakov za telegrafiste	"	"	za mesing. bobne			
2000 parov	krilatih koles	"	"	natezalnic z vijaki			
33000 komadov	zaponk za pasove	"	"	strun			
10000 "	mesingastih kapselnov za legitimacijski list	"	"	nosilnih kljuk			
3200 "	črnih { iz žime	"	"	medenih tulov za kijce (nov vzorec)			
170 "	rudečih } z rožami za topništvo	"	"	komp. signalnih rogov z ustnikom			
7000 "	črnih {	"	"	batal. " " "			
50 "	rudečih { čopkov konjske	"	"	ustnikov za signalne robove			
2500 "	črnih { z rožo, za ulance	"	"	pičnih vrvij			
60 "	rudečih { konjske	"	"	vrvic za šotorne stene nosilne šotorne oprave			
4200 "	peresnih čopov za lovske klobuke	"	"	velikih podpornih lukanj z zagozd. za šot. stene			
18000 "	naskočnih trakov z zaponkami k čakam za	"	"	malih " " " " " "			
	pešce	"	"	ročnih okril za repetirke			
800000 "	velikih { gladih	100 kom.	"	motvoznih pasov za tornistre z naboji			
340000 "	malih { rumenih	"	"	binceljev za konje			
900000 "	velikih { gladnih	"	"	veder za napajanje			
340000 "	malih { belih	"	"	lesenih žebličev za usnjate čevlje			
381000 "	velikih { rumenih gumb iz kovine	"	"	" " " lahke čevlje			
106000 "	malih { s številkami	"	"	šotornih količev za nosilno šotorno opravo			
84000 "	velikih { rumenih gumb iz kovine	"	"	lesenih oliv " " " "			
10000 "	malih { za ulanco	"	"	okovanih konjskih količev			
30000 "	velikih { belih gumb iz kovine	"	"	šotornih špic			
3000 "	malih { za ulance	"	"	konjskih krtič brez ročnih jermenov			
24000 "	rumenih { oliv iz kovine za huzarske	"	"	železnih žeblijev za podplate			
25000 "	belih { atile	"	"	podkovic z žebli			
75000 "	črnih { cinkastih gumbov	"	"	črnolakov. vrtilnih { manjih za telečak			
175000 "	belih { ovratnic brez sukničev	"	"	{ zaponk s trnjem { velikih Vz. 1888			
149000 "	svitlo sivih } ovratnic brez sukničev	"	"	črnolakovanih obročkov za tornister			
200 "	rumenih { rokovic	"	"	" " dvojnih gumb(nosilo Vz. 1888			
200 "	rokovic iz ovje volne s platnenim obšivom	"	"	{ črno { vrtilnih zap. brez trnja za tornistro			
53100 parov	(nov vzorec) ¹⁾	"	"	{ lakovanih { ovalnih zaponk oz. za torn.			
227000 "	port za čake narednikov	"	"	zmetnih kaveljev za zanet. nosilo			
8500 metrov	naredniških distinkcijskih portic iz svile z na-	"	"	nosilnih " " za tornister tehničnih čet			
10300 "	puščem	"	"	zaponk brez trnja za infant. nabojnace			
1350 "	naredniških distinkcijskih portic iz svile brez	"	"	zaponk k pasom za konjike			
13500 "	naruša	"	"	črnolakov. natezalnih škrbcev { za na-			
30200 "	ozkih { pozlačenih portic za narokalnike pod-	"	"	iz kovanega železa bojno			
13500 "	širokih { častnikov	"	"	nadomest zmetnih kaveljev tornister			
10500 "	naramnih portic za častniške sluge	"	"	zaponk za puškina jermen			
1000 "	" " " prostovoljno naprej služeče	"	"	zaponk za sab. kupole za moštvo jezd. baterij			
	razvodnike in jednoletne prostovoljce	"	"	kljuk za jermen rep. karabinarjev			
200 komadov	črnorumenih naramnikov	"	"	zmotnih kaveljev za revolv. vrevi			
2100 garnitur	vrvic za obešanje k atilam	"	"	zaponk brez trnja za obešalna jermen za uzde			
5600 "	vrvic za h kožušnim suknjam { črno rumene	"	"	dragonskih { ostrog z vijaki			
3100 "	obešanje { " " ulankam { svetlo modre	"	"	pokositerjenih igel k telečakom			
250 "	rujavih vrvic za obešanje sukenj za train-čete	"	"	natezalnih vijakov			
7100 komadov	naramnih petelj za kožušne suknje in kožušne	"	"	plosk. ušes z vij. maticami { k natezalnim			
	ulanke	"	"	skob			
10000 metrov	vrvic za čake razvodnikov	"	"	jopičev iz tkane bombaževine druge velikosti			
72700 "	" " " ogrske suknene hlače	"	"	spodnjih hlač iz tkane bombaž. (po določ. vzorcu)			
800 "	{ platnenih hlačnih trakov { preklan	"	"	podčastniških listnic			
2800 "	{ nepreklan	"	"	škorenj iz klobučine			
1500 "	koprivnosvilnatih trakov za škornjske hlače	"	"	zavojnega platna			
2000 "	trakov za škornje in čižme	"	"	čepic { iz sivomlin- gotovih { zims. hlač brez rine haline nov			

¹⁾ Za platneni obšiv potrebno podšivno platno se dobri od vojnega erarja po 63 vin. meter.

3) Fredno se pokositrije, pregledajo se v etablisementu izdevalca od orgánov dotíennih monturnih založieč.

Moderce
najnovejše façone,
najboljši izdelek
priporoča 34
Alojzij Persché
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.
34

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11
Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravat itd. 34
po najnižjih cenah.

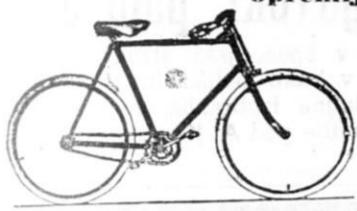

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

Cenik zastoji in franko.

Josip Širca v Žalcu

tovarniška zaloga najslavnnejših in najboljših koles, kakor „Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“
potem drugih raznovrstnih z novimi in z najnovejšimi iznajdbami opremljenih, garantiranih koles.

Cena od 80 gld. naprej.

Lastna popravljalnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin. (850-18)

Točna in kulantna postrežba.

1900! Svetovna razstava v Parizu 1900!

Kreditna pisma za Pariz

ki se izdajajo za katerekoli svote in imajo bistveno to ugodnost, da se z njimi ne samo v Parizu, nego tudi v razstavinem prostoru lahko dvigne svote, se dobivajo pri

J. C. Mayer-ju

(867-18)

banka in menjalnica v Ljubljani.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

34

Zaloga in pisarna.

Tovarna s stroji:

Turški trg št. 7

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Trgovec z
železnino
Andr. Druškoviča
naslednik

Val. Golob

Mestni trg št. 10

Založnik zveze avstr. c. kr. državnih uradnikov
priporoča svojo bo-
gato zalogu hišne
in kuhinjske
oprave.

Zaloga
vseh za stavbe
potrebnih predmetov, kakor tudi
Roman in Portland
cementna.
Zaloga nagrobnih krijev.

Prej
J. Zor Alojzij Erjavec Prej
čevljarski mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehno-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujava obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 34

Mere se shranjujejo. — Vnajm naročilom naj se pridene vzorce.

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogu koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnem tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

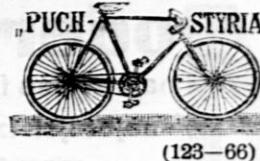
Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanjem sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrečati.

Ceniki poštne prosti.

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Spoštovanjem

Franc Čuden, urar na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-66)

Zalog Švalnih strojev.

Brockhaus Conversations-Lexikon

jubilejska izdaja 1898, popoloma nov, je takoj pod roko na prodaj za 60 gld.
Ponudbe pod: M. 120 poste restante Ljubljana. (1705-1)

Išče se
sluga za hôtel
zmožen slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo, kateri so že bili v takem poslu, ali pa dosluženi vojaki. Naslov v upravnosti "Slov. Naroda". (1698-2)

V službo sprejmem
spretnega pisarja
ki je tudi nekoliko več v zemljščini knjige. Plača po dogovoru.

Anton Šlamberger
(1708-1) c. kr. notar v Kranju.

Dve kobili s kočijo in opremo se prodasti po ceni.

Več pove županstvo v Ložu. (1698-3)

Kdor hoče imeti gotovost, da dobi dobro in čisto čokolado, naj kupi

CHOCOLAT SUCHARD.

Ta staropreizkušena, najbolje renomirana marka je skrbno pripravljena, zajamčeno čista in na vsem svetu priljubljena. (213-31)

Dobiva se povsod na prodaj.

Hiša

štev. 138 v Spodnji Šiški proda se iz proste roke za 3800 gld.

(1694-1) Resni kupci naj se obrnejo do lastnika Janeza Babnik-a v Spodnji Šiški št. 40.

Holandsko - ameriška proga Rotterdam-New-York.

Prihodnje odplutbe:

30. avg. Amsterdam 4:00 popoldne.
6. sept. Statendam 11:00 dopoldne.
13. sept. Spaarndam 4:00 dopoldne.
20. sept. Rotterdam 11:00 popoldne.

Novi parniki na 2 vijaka.

Rotterdam 8302 ton, Statendam 10.320 ton, Potsdam 12.500 ton. (1291-9)

Cene v prvi kajiti od 360 K naprej iz prista-

drugi kajiti od 216 K nišča

III. razred 185 K 40 h z Dunaja.

Pisarne na Dunaju: Za kajite: I., Kolowratring 10;

za III. razred: IV., Weyringergasse 7 A.

Avstr. podružnice v Brnu, Inomostu in Trstu.

Dijaki

se vsprejmejo v bližini nove gimnazije. (1714-1)

Naslov pove upravnštvo "Slov. Nar.". (1690-3)

Stenografinja

želi vstopiti v odvetniško ali notarsko pi-

sarno. Gre tudi na deželo.

Ponudbe pod: "J. B. št. 24 poste

poste restante Ljubljana". (1680-3)

Trgovski pomočnik

izvežban v špecerijski stroki, želi stopiti v službo v kako boljšo in večjo trgovino z bog nadaljnje izobrazbe, najraje v mestu.

Ponudbe pod A. K. upravnštvo "Slov. Naroda". (1672-3)

Preselitev.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da ima sedež ovojo delavnico na Mestnem trgu št. 10

(v hiši g. Škabernc) ter se pripravi za izvrševanje slikarij, litografskih in kaligrafskih del (diplom), vrahovrtnih napisov (firm) na steklo les, kovino itd. Sa okuono in fino delo po nizki ceni jamči.

Vinko Novák, umetni slikar in litograf.

Na drobno.

P. MAJDIČ

Na debelo.

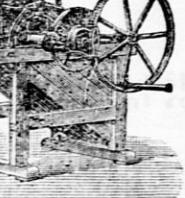
(1673-3)

trgovina z železnino „Merkur“

Celje, Graške ulice št. 12.

priporoča različne poljedelske stroje priznano najboljšega izdelka, kakor: mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mline za žito vejati, stiskalnice za sadje in grozdje itd. Vedno velika zalog cementa, najboljšega gornještajerskega železa, stavbenih potrebščin, traverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja, kuhinjske priprave, številnih, peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Cene nizke.

Slavno občinstvo vabimo naj-
uljudne, si pri priliki ogledati
našo trgovino in zalogo.

Postrežba točna.

Puškar

F. Kaiser

priporoča za lovsko sezono in dobavlja
vse potrebne lovskie utenzilije v
največji izbéri. (1709-1)

Ustanovljeno

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
34 južne železnice.

Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

→ Zaloge →
vsakovrstnih določev za pleskarje, sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbonilna itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovije, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
sotnih tal pod imenom "Rapidol".

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznano reselno in fin po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah.
Bicikle in v to stroko spadajoča popra-
vila izvršuje dobro in ceno. 34
Vnana naročila se točno izvrši.

Perilo za gospode

najboljše blago in najnovejše

kravate

prodaja 34

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogu

gotovih oblek

za gospode in

dečke, 34

jopic in plaščev

za gospe,

nepremičljivih

havelokov itd.

Obleke po meri se po

najnovejših uzorcih in po

najnižjih cenah solidno in

najhitreje izgotovljajo.

Prodaja na debelo in drobno. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši façone

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.